SAINT-EXUPÉRY

KÜÇÜK PRENS

Türkçesi: Nuriye Yiğitler

kafekültür

Küçük Prens
ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY
118 sayfa
Türkçesi: Nuriye Yiğitler

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık © 2015
www.kafekitap.com
editor@kafekitap.com

S.N. 25603

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık
İslambey Cd. 4413 34050 Eyüp İstanbul
0212 615 22 99

ISBN: 978-605-143-141-3

Baskı: Ceylan Matbaa Ahmet Uçar
Maltepe Mah D. Paşa Cd.
Güven İş Merkezi No:83 317-318-319
Zeytinburnu İSTANBUL Tel: 0212 613 10 79

Küçük Prens

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Fransızcadan çeviren: Nuriye Yiğitler

Léon Werth'e

Bu kitabı bir yetişkine adadığım için çocuklardan özür diliyorum. Ama bunun için geçerli bir nedenim var. Bu yetişkin kişi, benim yeryüzündeki en iyi dostumdur. Bir başka nedenim de şu: Bu yetişkin kişi, çocuklar için yazılmış kitapları bile anlayabilir. Üçüncü özrüm de bu kişinin, aç ve açıkta kaldığı Fransa'da oturuyor olması. Avutulmaya çok gereksinimi var onun. Eğer bu sıraladığım özürler yeterli olmazsa, bu kitabı, bu yetişkin kişinin eskiden yaşadığı çocukluğuna adıyorum. Bütün yetişkinler bir zamanlar çocuktu. Ama içlerinden pek azı bunu anımsar. Bu yüzden ithafımı şöyle değiştiriyorum:

Bir zamanlar çocuk olan
Léon Werth'e.

I

Altı yaşımdayken, bir gün, balta girmemiş ormanlarla ilgili "Yaşanmış Öyküler" adlı bir kitapta çok güzel bir resim gördüm. Resim, vahşi bir hayvanı yutan bir boa yılanını gösteriyordu.
Resmin kopyası aşağıdaki gibiydi.

Kitapta şöyle deniyordu: "Boa yılanları, avlarını bütün olarak yutarlar, hiç çiğnemezler. Daha sonra hiç kımıldayamazlar, altı ay süren sindirim sırasında da uyurlar."
O zamanlar, vahşi ormanlardaki serüvenler konusunda uzun uzun düşündüm ve daha sonra da, renkli bir kalemle ilk resmimi çizmeyi başardım. 1

numaralı resmim şöyleydi:
Başyapıtımı büyüklere gösterip resmimden korkup korkmadıklarını sordum.
“Şapkadan korkulur mu hiç?" diye karşılık verdiler bana.
Oysa yaptığım resim, bir şapkayı göstermiyordu. Bir fili sindirmekte olan boa yılanı çizmiştim. Büyükler daha iyi anlasın diye, boa yılanının içini çizdim sonra. Büyüklere her zaman açıklama yapmak gerekir zaten. 2 numaralı resmim

şöyleydi:

Büyükler, açık ya da kapalı boa yılanı resimlerini bir yana bırakıp daha çok tarih, coğrafya, aritmetik ve dilbilgisiyle ilgilenmemi öğütlediler. Böylece, henüz altı yaşındayken; çok güzel bir meslek olan ressamlığı bıraktım. I ve 2 numaralı resimlerimin başarısız oluşu cesaretimi kırmıştı. Büyükler, bir şeyi tek başlarına hiç anlayamazlar zaten. Hem onlara hiç durmadan açıklamalar yapmak da çocukları bıktırır. Bu yüzden kendime bir

başka meslek seçmek zorunda kaldım ve uçak kullanmayı öğrendim. Dünyanın her yerine uçtum. Gerçekten de coğrafya, çok işime yaradı. İlk bakışta Çin'i Arizona'dan ayırmayı biliyordum. Karanlıkta yolumu şaşırınca, çok yararlı oluyordu bana:

Yaşamım boyunca, pek çok ciddi insanla ilişki kurdum. Büyüklerle uzun süre birlikte yaşadım, onları çok yakından gördüm. Ama bunlar, düşüncelerimi değiştirmedi.

Bana biraz aklı başında gibi görünen bir büyüğe rastladığım zaman, sürekli olarak yanımda taşıdığım ı numaralı resmimle deneme yapıyordum. Gerçekten anlama yeteneği olup olmadığını anlamak istiyordum onun. Ama o hep bana "Bu bir şapka," diye karşılık veriyordu. O zaman kendisine, ne boa yılanlarından, ne balta girmemiş ormanlardan, ne de yıldızlardan söz ediyordum. Ondan uzak dururdum. Briçten, golften, politika ve kravatlardan söz ediyordum ona.

Büyük insan da, böylesine aklı başında birini tanıdığı için çok seviniyordu.

II

Böylece, hiç kimseyle, gerçek anlamda konuşmadan yaşayıp gittim. Ta ki bundan altı ay önce, Sahra çölünde uçağım bozuluncaya dek. Motorumun bir parçası kırılmıştı. Yanımda ne bir makine ustası; ne de bir yolcu vardı; bu yüzden de, çok zor bir onarımı kendi başıma denemeye kalkıştım. Benim için ölüm kalım sorunuydu bu iş. Yanımda ancak sekiz gün yetecek kadar içme suyum vardı.

İlk gece, insanlardan binlerce mil uzaktaki kumların üstünde uyudum. Okyanusun ortasındaki bir salda umulmadık bir kazaya uğrayıp tek başına kalan bir insandan çok daha yalnızdım. Güneş doğarken, tuhaf, ince bir ses duyunca, ne kadar şaşırdığımı tahmin edemezsiniz. Ses, şöyle diyordu:

“Lütfen bana bir koyun resmi çiz!"

“Efendim."

“Bana bir koyun resmi çiz..."

Beynimden vurulmuş gibi birden doğruldum o anda. Gözlerimi iyice ovuşturdum.

Dikkatle baktım. O anda bana ciddi ciddi bakan çok tuhaf küçük bir insan gördüm. Onun, daha sonra yapmayı başardığım en iyi portresine aşağıda bakabilirsiniz. Portre, aslı kadar çekici olmadı tabii. Ama suç bende değil. Yetişkinler, henüz altı yaşımdayken ressamlık mesleğim konusundaki cesaretimi elimden almıştı, bu yüzden ben de içleri görünen ve

görünmeyen boa yılanları dışında resim çizme konusunda daha fazla bilgi edinememiştim.

Karşımdaki görüntüye, şaşkınlıktan faltaşı gibi açılmış gözlerle baktım. İnsanların yaşamakta olduğu topraklardan binlerce mil uzaklarda olduğumu aklınızdan çıkarmayın sakın. Oysa bu küçük adam, ne kaybolmuş gibiydi ne de açlıktan, yorgunluktan,

susuzluktan ve korkudan tükenmiş görünüyordu.
Çölün ortasında, insanlardan binlerce mil uzakta, kaybolmuş bir çocuk gibi de durmuyordu. Sonunda konuşmayı başardım ve ona şöyle dedim:
“İyi ama sen buralarda ne arıyorsun?"
O zaman, yavaş yavaş, sanki çok önemli bir şey söylermiş gibi aynı sözleri yineledi:
“Lütfen... Bana bir koyun resmi çiz..."
Bir insan, akıl sır erdiremediği bir şeyin etkisinde aşırı derecede kalacak olursa, ona karşı koymayı göze alamaz. İnsanlardan binlerce mil uzakta, hem de ölüm tehlikesiyle karşı karşıyayken bu durum bana saçmasapan gelmesine karşın, cebimden bir kâğıtla kalem çıkardım. O anda, coğrafya, tarih, aritmetik ve dilbilgisi okuduğumu anımsadım ve küçük adama, tabii biraz üzülerek resim çizmesini bilmediğimi söyledim. Bana şöyle karşılık verdi:
“Zararı yok. Bir koyun resmi çiz bana."
O güne dek hiç koyun resmi çizmediğim için ona çizebildiğim iki resimden birini yaptım. Boa, yılanının dıştan görünüşüydü bu. Ve küçük adamın bana

söylediklerini duyunca, şaşkınlıktan donakaldım:
“Hayır, hayır! Ben, boa yılanı içindeki fil resmi istemiyorum. Boa, çok tehlikelidir, fil de çok yer kaplar. Benim yerim küçücük. Ben bir koyun istiyorum. Bir koyun çiz bana."
Bunun üzerine, koyunu çizdim.

Dikkatle baktı, sonra:
“Olmadı! Bu koyun daha şimdiden çok hasta. Başka bir koyun çiz."
Bir daha çizdim.

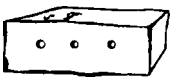

Dostum, tatlı tatlı, hoşgörüyle gülümsedi:
“Görüyorsun ya. Bu bir koyun değil, koç bu. Boynuzları var."
Bir daha koyun resmi çizdim.
Ama onu da, ötekiler gibi beğenmedi.

“Bu koyun da çok yaşlı. Uzun süre

yaşayacak bir koyun istiyorum ben."
Artık sabrım taşmıştı, motorumu sökmek için acele ettiğimden şu gördüğünüz resmi çabucak çiziktirdim.

"Al sana bir sandık!" diye bağırdım. "İstediğin koyun da içinde..."
Ama küçük yargıcımın yüzünün sevinçten ışıl ışıl yandığını görünce, çok şaşırdım.
"İşte, tam istediğim gibi! Bu koyuna çok ot gerektiğine inanıyor musun?"
"Neden sordun?"
"Çünkü benim evim çok küçük de..."
"Sanırım orası yeter. Sana küçücük bir koyun verdim."
Başını resme doğru eğdi:
"O kadar da küçük değil... Bak, uyumuş bu."
Böylece de Küçük Prens'le tanışmış oldum.

III

Küçük Prens'in nereden geldiğini çok sonraları öğrenebildim.
Kendisi bana pek çok soru soruyor, ama benim sorularımı duymazlıktan geliyordu.
Ancak bölük pörçük söylediği sözler, yavaş yavaş bana her şeyi açıklamış oldu. Uçağımı ilk kez gördüğünde (uçağımın resmini çizmiyorum, çünkü bana göre çok karmaşık bir, resim):
“Bu şey de neyin nesi?" diye sordu.
“Bu, bir şey değil. Uçar bu. Benim uçağım."
Havada uçtuğunu ona açıklarken çok gururluydum.

Bunun üzerine bir çığlık attı:
“Nasıl, sen gökten mi düştün?"
“Evet," dedim alçakgönüllülükle.
“Ya, çok tuhaf bir şey..."
Küçük Prens, ardından, çok candan bir kahkaha attı, buna çok öfkelendim. Başıma gelen felaketlerin önemsenmesini isterim.
Sonra şunları ekledi:
“Demek, sen de gökyüzünden geldin! Hangi gezegendensin?"
Burada olmasının sırrı biraz aydınlanır gibi olmuştu. Ansızın sordum:
“Demek sen de bir başka gezegenden geliyorsun?"
Ama nedense, yanıt vermedi bana. Uçağıma bakarak başını yavaş yavaş salladı:
“Hem zaten fazla uzaktan gelemezsin bununla."
Uzun düşlere dalıp gitti. Daha sonra, cebinden koyun resmini çıkarıp hazinesini seyretmeye koyuldu.
Başka gezegenler konusundaki bu yarım yamalak söylevin beni ne kadar meraklandırdığını bir düşünün. Daha fazlasını öğrenmeye çalıştım:

“Nereden geliyorsun, küçük adamım benim. Evin neresi? Koyunu nereye götürmek istiyorsun?"
Sessizce biraz düşündükten sonra, bana yanıt verdi:
“Neyse, hiç olmazsa bana vermiş olduğun sandık, geceleri onun olacak."
“Elbette. Eğer uslu olursan sana, onu gündüzleri bağlaman için bir de ip veririm. Bir de yere çakılan sopa."
Önerim, Küçük Prens'i çok şaşırttı:
“Onu bağlamak mı? Ne garip bir düşünce bu!"
“İyi de, bağlamazsan başını alıp gider ve kaybolur."
Küçük dostum, yeniden bir kahkaha attı:
“İyi ama, nereye gider ki?"
“Nereye olursa. Burnunun doğrultusuna..."
O anda Küçük Prens, ciddi bir sesle:
“Yok zararı, benim yerim öyle küçük ki."
Ardından, birazcık hüzünle ekledi:
“Burnunun doğrultusuna bile gitse, o kadar uzağa gidemez insan."

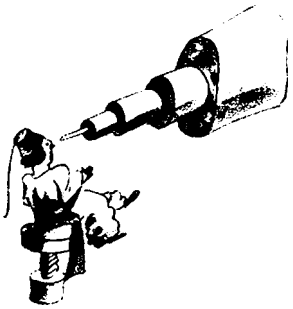
IV

Böylece, çok önemli ikinci bir şey daha öğrenmiştim. Demek Küçük Prens'in geldiği gezegen, ancak bir evden biraz büyükçe bir yerdi!

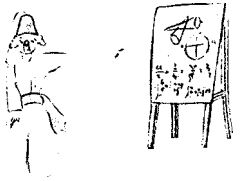
Bu, fazla şaşırtmıyordu beni. Dünya, Jüpiter, Mars, Venüs gibi adları belirli büyük gezegenlerin dışında, teleskopla bile zar zor görülebilen yüzlerce küçük gezegen daha olduğunu biliyordum. Bir gökbilimci, bunlardan birini keşfedince ona bir ad yerine bir numara vermişti. Örneğin “Asteroid 3251" gibi.

Küçük Prens'in gezegeni bence Asteroid B 612'ydi, bu konuda haklı nedenlerim vardı.

Bu Asteroid gezegeni yalnızca bir kez, 1909 yılında bir Türk gökbilimcisi

tarafından teleskopla görülmüştü.
Türk gökbilimcisi, o zamanlar, buluşunu Uluslararası Astronomi Kongresi'nde açıklamıştı. Ama kılığı yüzünden kimse inanmamıştı ona; yetişkinler böyledirler

işte.
Asteroid B 612'nin şansı varmış ki bir Türk diktatörü, ölüm cezası korkusuyla halkını Avrupalılar gibi giyinmeye zorladı. Gökbilimci, buluşunu 1920 yılında, çok şık bir giysiyle bir kez daha sundu.
Bu kez, herkes ona inandı.

Size, Asteroid B 612 konusunda ayrıntılı bilgi vermemin ve numarasını açıklamamın nedeni, yetişkinlerdir. Yetişkinler rakamları severler. Onlara yeni bir dostumuzdan söz ettiğinizde,

size hiçbir zaman önemli şeyleri sormazlar. Hiçbir zaman “Sesinin tonu nasıldır? Hangi oyunlardan hoşlanır? Kelebek koleksiyonu yapar mı?" demezler. Size, “Kaç yaşında? Kaç erkek kardeşi var? Kaç kilodur? Kaç para kazanıyor?" diye sorarlar. Ancak o zaman, onu tanıdıklarını sanırlar. Eğer siz yetişkinlere; “Pencerelerinde sardunyalar, damında güvercinler olan, pembe tuğladan güzel bir ev gördüm..." derseniz, bu evi akıllarında canlandıramazlar. Onlara “Yüz bin frank değerinde bir ev gördüm," demek gerekir. O zaman “Ne güzel ev!" diye bağırırlar.

Böylece siz onlara “Küçük Prens'in var olduğunun kanıtı, sevimli olması, gülmesi ve bir koyun istemesiydi. İnsan, bir koyun isterse, bu, onun var olduğunun kanıtıdır," deseniz, büyükler omuz silkip, size çocuksun derler!

Ama onlara “Küçük Prens'in geldiği gezegen Asteroid B 612'dir," derseniz, size inanırlar ve sorularıyla rahatsız etmezler. Yetişkinler, böyledir işte. Onlara kızmamak gerekir.

Çocuklar yetişkinlere karşı çok anlayışlı olmak zorundadırlar.

Ama bizler, yani yaşamın ne olduğunu anlayanlar, sayılara fazla önem vermeyiz! Bu öyküye bir peri masalına başlar gibi başlamak isterdim. Şöyle demek isterdim:

"Zamanın birinde, kendinden biraz büyükçe bir gezegende yaşayan ve bir dost arayan bir Küçük Prens varmış..." Yaşamın ne olduğunu anlayanlara, çok daha gerçek görünürdü böylesi.

Çünkü kitabımın hafife alınarak okunmasını istemem. Bu anıları anlatırken çok büyük bir üzüntü duyuyorum. Dostum, koyunuyla birlikte gideli tam altı yıl oldu. Burada onu anlatmaya çalışmamın nedeni, kendisini hiç unutmayayım diyedir. İnsanın, bir dostunu unutması çok acıdır. Herkes bir dost edinemez. Ayrıca da, yalnızca sayılarla ilgilenen yetişkinler gibi olup çıkabilirim ben de.

Bir de bu yüzden, bir kutu boyalı kalem aldım. Benim yaşımda birinin yeniden resim yapmaya başlaması zordur; hele. insan, altı yaşındayken bir boa yılanının içten ve dıştan görünüşlerinden başka hiçbir deneme yapmamışsa! Elimden geldiğince, asıllarına benzeyen resimler yapmaya çalışacağım elbette.

Ama başaracağıma kesin gözüyle bakmıyorum. Resmin biri oluyor; ötekiyse aslına benzemiyor hiç. Boy konusunda da azıcık yanılgıya düşüyorum. Küçük Prens, kimi resimde küçük, bazısında büyük oluyor. Giysisinin renginde bile zorlamıyorum. O zaman şöyle böyle, göz kararı bir şeyler yapıyorum. Çok önemli bazı ayrıntılarda da yanılacağım. Ama bu yüzden beni bağışlar umarım. Çünkü dostum, bana hiçbir açıklama yapmıyordu. Belki beni de kendi gibi görüyordu. Oysa ben, ne yazık ki, koyunları, sandıklar içinde görebilecek güçte değildim. Yetişkinler gibiydim belki de ben. Ve yaşlandım sanırım.

V

Her gün gezegen, yola çıkış ve yolculuk konusunda yeni bir şeyler öğreniyordum. Bu, söz arasında, kendiliğinden yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. Baobap ağaçlarının başına gelenleri de üçüncü gün, böylece öğrenmiş oldum.

Bu kez, bu iş de yine koyunun yardımıyla oldu, çünkü Küçük Prens, ansızın ciddi bir kuşkuya kapılmış gibi beni sorguya çekti:

“Koyunlar gerçekten de çalıları yerler, değil mi?"

“Evet, öyle.

“Yaa çok sevindim."

Koyunların çalıları yemelerinin neden bu kadar önemli olduğunu anlayamadım. Ama Küçük Prens konuşmasını sürdürdü:

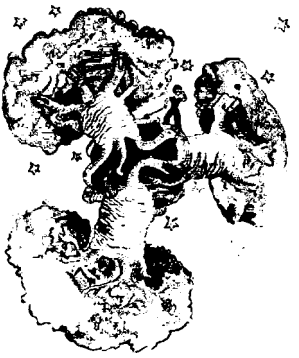
“Öyleyse baobapları da yerler, değil mi?"
O zaman baobap ağaçlarının çalılara benzemediğini, kilise kadar büyük, kocaman ağaçlar olduklarını açıkladım. Yanında bir fil sürüsü götürse bile, bu sürü, baobapların üstesinden gelemezdi.
Fil sürüsü düşüncesi, Küçük Prens'i güldürdü:
“Filleri üst üste koymamız gerekirdi..."
Sonra akıllıca açıkladı sözlerini:
“Baobaplar büyümeden önce küçüktürler."
“Doğru! Ama koyunlarının, küçük baobap ağaçlarını yemesini neden istiyorsun?" dedim. Bana:
“Güzel, görelim bakalım!" diye karşılık verdi. Açıkça belli olan bir şeyi belirtmeyi gereksiz gibi görüyordu. Benim tek başıma, bu sorunun üstesinden gelebilmem için aklımı zorlamam gerekiyordu.
Gerçekten de bütün gezegenlerde olduğu gibi, Küçük Prens'in gezegeninde de yararlı ve zararlı otlar bulunuyordu. Sonuç olarak da iyi tohumların iyi otları, kötü tohumların da kötü otları olacaktı. Ama tohumlar gözle görünmezler. İçlerinden biri uyanmayı akıl edinceye dek, toprağın derinliklerinde uyurlar... O

zaman gerinir ve utanarak önce güneşe doğru, savunmasız bir filiz uzatırlar. Bir turp ya da bir gül fidanının filizi söz konusuysa, onu dilediğince büyümesi için kendi haline bırakmak gerekir. Ama bu zararlı bir bitkiyse, ne olduğunu anlar anlamaz, hemen söküp atmak gerekir.
Demek, Küçük Prens'in gezegeninde korkunç tohumlar vardı... Baobap tohumlarıydı bunlar da. Gezegenin toprağı bunlarla dopdoluydu.
Bir baobap, zamanında fark edilmezse, bir daha kurtuluş yoktu. Bütün gezegeni kaplardı sonra. Kökleriyle toprağı oyarlar. Hele gezegen de çok küçükse ve baobapların sayıları da fazlaysa, gezegeni çatlatırlar.
Küçük Prens daha sonra şöyle dedi bana:
"Bir düzen sorunu bu. Sabah temizliğini bitirdikten sonra, özenle gezegenin temizliğini yapmak gerekir. Bu iş, çok özenle yapılmalı, küçük baobapları gül fidanlarından ayırt eder etmez, hemen söküp atmalıdır, çünkü henüz fidanken,

bunlar birbirlerine çok benzerler. Koparma işi çok sıkıcı, ama çok kolaydır."

Sonra, • Küçük Prens, bir gün bana, ülkemin çocuklarının akıllarında iyice yer etsin diye, güzel bir resim çizmeyi önerdi: "Günün birinde yolculuk yaparlarsa, işlerine yarayabilir bu. İnsan kimi zaman işini ertelemede bir sakınca görmez. Ama işin içinde baobaplar varsa, sonunda acı olaylar olur. Ben bir gezegen biliyorum ve orada oturan tembel birisini. Üç çalı bile ayıklamamıştır."

Sonra, Küçük Prens'in gözlemlerine göre, bu gezegenin resmini çizdim. Ahlak dersi veren biri gibi görünmekten hiç hoşlanmam. Oysa baobapların tehlikesi öyle az bilinir ve yolu rastlantıyla küçük

bir gezegene düşen bir insanın karşılaşacağı tehlikeler de öyle büyüktür ki, bir kez olsun, bu çekingenliği bir kenara bırakıyorum. “Çocuklar baobap ağaçlarına dikkat edin ha!" diyorum. Benim gibi, yanıbaşlarında duran ve farkına varmadıkları bir tehlikeden onları korunmak için bu resmi bunca uğraşıp çizdim. Verdiğim ders, sıkıntı çekmeye değerdi. Belki de. Kendi kendinize “bu kitapta neden baobapların resmi kadar görkemli başka resim yok?" diye sorarsanız bunun yanıtı çok kolaydır: “Denedim ama başaramadım. Baobapların resmini çizerken içimdeki aceleci bir duygu beni hiç rahat bırakmadı.

VI

Ah Küçük Prens! Böylece senin acı dolu küçük yaşamını anlamıştım, yavaş yavaş. Uzun süre tek eğlencen, günbatımının hoş manzarası olmuştu. Bu yeni ayrıntıyı, dördüncü günün sabahı, bana şöyle dediğin için öğrenmiştim:

“Günbatımlarını severim. Hadi gidip bir günbatımı görelim."

“İyi ama beklememiz gerekir..."

“Neyi bekleyeceğiz?"

“Güneşin batmasını bekleyeceğiz."

Önce çok şaşırmış göründüm, sonra kendi kendine güldü ve bana:

“Kendimi hâlâ evimde sanıyorum!" dedi.

Gerçekten de öyle gelir insana. Amerika'da öğle vaktiyken, Fransa'da güneşin battığını herkes bilir. Güneşin batışını görebilmek için, bir dakikada Fransa'ya gitmek yeterdi. Ama ne yazık ki Fransa çok uzakta. Oysa senin küçücük gezegeninde, iskemleni birkaç adım çekmen yeterli. Sen de canın istediği zaman, güneşin batışım seyrederdin...

“Bir gün, güneşin batışını tam kırk üç kez görmüştüm!"
Az sonra da şunları ekledi:
“Bilirsin... İnsan çok üzgünse, güneşin batışlarını çok sever..."
“Güneşin kırk üç kez battığı gün, çok üzgündün demek."
Ama Küçük Prens bana yanıt vermedi.

VII

Beşinci gün, Küçük Prens'in yaşamındaki sır, koyun sayesinde açıklanmış oldu. Ansızın, hiç giriş yapmadan, sessizce düşünülmüş bir soruyu sorar gibi soruverdi bana:

“Bir koyun çalıları yerse, çiçekleri de yer mi?"

“Bir koyun, önüne ne çıkarsa yer."

“Çiçekler, dikenli olsa bile mi?"

“Evet. Dikenli çiçekleri bile."

“Peki, dikenler ne işe yarar öyleyse?"

Bunu bilmiyordum. O sırada motorumun fazla sıkılmış bir vidasını gevşetmeye vermiştim kendimi. Çok endişeliydim, çünkü motorumdaki arıza çok önemli görünüyordu, ayrıca içme suyumun azalması beni daha da çok korkutuyordu.

“Dikenler ne işe yarar?"

Küçük Prens, bir kez sormuş olduğu sorudan asla vazgeçmiyordu. Vida, canımı sıktığından, aklıma ilk gelen şeyi söyledim:

“Dikenler hiçbir işe yaramaz, çiçeklerin kötü oluşlarının belirtisidir!"

“Yaa!"

Oysa biraz sustuktan sonra, hırsla karşılık verdi: “Sana inanmıyorum! Çiçekler. güçsüzdür. Kötülük yoktur içlerinde. Ellerinden geldiğince, kendilerine güvenirler. Dikenleri olunca, kendilerini çok güçlü sanırlar..."
Sesimi çıkarmadım. O anda kendi kendime “bu vida biraz daha direnirse, bir çekiç vuruşuyla parçalarım," diye düşünüyordum.
Küçük Prens, aklımı bir kez daha karıştırdı: “Sen demek istiyorsun ki, çiçekler..."
“Öyle değil! Öyle değil! Sanmıyorum! Laf olsun diye söyledim. Ciddi şeylerle uğraşıyorum ben!"
Bana şaşkın şaşkın baktı.
“Ciddi işler ha!"
Elimde çekiç, parmaklarım yağdan kapkara, ona çok çirkin gelen bir şeyin üstüne eğilmiş dururken süzdü beni.
“Yetişkinler gibi konuşuyorsun sen!"
Bu sözler biraz utandırdı beni. Ama o konuşmasını acımasızca sürdürdü:
“Her şeyi birbirine karıştırıyorsun, her şeyi..."
Gerçekten de çok kızmıştı. Sapsarı saçları rüzgârdan savruluyordu:

“Kırmızı yüzlü bir adamın yaşadığı bir gezegen biliyorum. Bir kez bile çiçek koklamamıştı. Tek bir yıldıza bile bakmamıştı. Hiç kimseyi sevmemişti. Toplama işlemleri dışında, hiçbir şey yapmamıştı. Gün boyu, senin gibi durmadan “Ben ciddi bir adamım! Ben ciddi bir adamım!" diye söylenirdi. Bu da içini gururla doldururdu. Ama o insan değil; bir mantardı!"

“Neydi?"

“Bir mantardı!"

O an, Küçük Prens, öfkeden sapsarı kesilmişti.

“Milyonlarca yıldan beri, çiçeklerde diken vardır. Milyonlarca yıldan beri de dikenleri olsa bile, koyunlar çiçekleri yerler. Ama hiçbir işe yaramayan bu dikenleri üretmek için, çiçeklerin neden böyle uğraştıklarını anlamaya çalışmak ciddi bir iş değil midir? Koyunlarla çiçeklerin savaşı da önemli değil midir? Kırmızı yüzlü şişko beyefendinin toplama işlemleri kadar da mı ciddi değildir bu?

Peki ya yalnızca benim, dünyada yalnızca benim gezegenimde bulunan bir çiçeğe, küçük bir koyunun neler yaptığını biliyorsam! Bir sabah koyun çiçeğimin biricikliğinin farkına bile varamadı, onu bir lokmada yutuverdi. Bu da önemli değil, demek ki!"
Küçük Prens kızardı, sonra konuşmasını sürdürdü:
"Bir insan, milyonlarca yıldızın içinde yalnız bir tane olan bir çiçeği sevecek olursa, yıldızlara baktığında, mutlu olması için bu ona yeter. Kendi kendine "çiçeğim bir yerlerdedir..." diye düşünür. Ama koyun, çiçeği yerse, onun için, bütün yıldızlar sönmüş gibi olur! Bu da mı önemli değildir."
Daha fazlasını söyleyemedi. Ansızın hıçkırarak ağlamaya başladı. Gece olmuştu. Aletlerimi elimden bırakmıştım. Çekicim, tornavidam, susuzluk ve ölüm vız geliyordu bana. Bir yıldızın, bir gezegenin, benimkinin, Dünya'nın üstünde, avutulması gereken bir Küçük Prens vardı! Onu kollarımın arasına aldım.
Salladım ve "Sevdiğin çiçek tehlikede değil. Koyununa bir tasma çizerim... Çiçeğin için bir zırh çizerim... Ben..."

dedim. Ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Çok beceriksiz hissediyordum kendimi. Ona nasıl ulaşacağımı, onunla nerede birleşeceğimi bilmiyordum...
Göz yaşları ülkesi öylesine gizemli ki.

VIII

Bu çiçeği daha iyi tanımayı çabucak öğrendim. Küçük Prens'in gezegeninde her zaman çiçekler bulunuyordu. Çok yalın, taç yaprakları tek sıralı, hiç yer kaplamayan ve kimseyi rahatsız etmeyen çiçeklerdi bunlar. Bir sabah otların arasında görünüyorlar, akşam da sönüp gidiyorlardı. Ama bu çiçek, bir gün, nereden geldiği bilinmeyen bir tohumdan filizlenmiş ve Küçük Prens, başka filizlere hiç benzemeyen bu filizi çok yakından gözlemişti. Yeni bir tür baobap olabilirdi bu. Ama küçük fidanın büyümesi hemen durdu ve üzerinde bir çiçek gelişmeye başladı. Kocaman bir tomurcuğun oluşmakta olduğunu gören Küçük Prens, bundan görkemli bir şey çıkacağını seziyordu. Ama çiçek, yeşil odasının sığınağında güzelleşmeyi sürdürüp duruyordu. Ağır ağır giysilerini giyiyor, taç yapraklarını teker teker yerleştiriyordu. Gelincikler gibi buruş buruş çıkmak istemiyordu. Güzelliğinin ışıltısıyla görünmek istiyordu. Öyle ya! Güzelliğini

göstermeye pek meraklıydı ne de olsa! Bu yüzden de, bu gizemli süslenişi

günlerce sürdü. Sonra da bir sabah, tam güneş doğarken, ortaya çıkıvermişti.
Büyük bir özenle hazırlanmış olduğundan esneyerek:
“Ah, şimdi uyanıyorum ancak... Sizden özür dilerim... Henüz saçım başım darmadağınık..." dedi.
O anda, Küçük Prens hayranlığını gizleyemedi:
“Ne kadar güzelsiniz!"
“Gerçekten öyleyim; değil mi?" diye yanıt verdi çiçek tatlı tatlı. “Hem güneşle aynı anda doğdum..."
Küçük Prens, onun pek o kadar da alçakgönüllü olmadığını anladı, ama öylesine heyecan vericiydi ki!
Çiçek, hemen ardından ekledi:

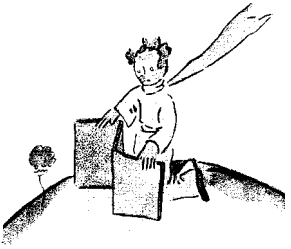
“Sanırım kahvaltı zamanı geldi, beni de düşünme inceliğini gösterirsiniz artık."
Çok şaşıran Küçük Prens, koşup bir su süzgeci getirerek çiçeğe hizmet etmişti.

Böylece çiçek, kendini beğenmişliği ve alınganlığıyla Küçük Prens'i tedirgin etmişti.
Sözgelimi bir gün, dört küçük dikeninden söz ederken, Küçük Prens'e:
“Sivri pençeli kaplanlar artık dizilebilirler karşımda!" demişti.

“Benim gezegenimde kaplanlar bulunmaz," diye belirtti Küçük Prens. “Hem kaplanlar ot yemezler ki."
Çiçek yavaşça:
“Ben ot değilim," diye karşılık vermişti.
“Bağışlayın beni."
“Kaplanlardan korkmam, ama hava akımlarından çok korkarım. Paravanınız yok mu?"

“Hava akımlarından korkmak, bir çiçek için şanssızlık," diye düşünmüştü Küçük Prens. “Bu çiçek pek anlaşılmaz bir şey..."
“Akşamları, beni bir cam kavanozun altına koyarsınız. Sizin burası çok soğuk. Yeri iyi değil. Benim geldiğim yer..."

Ama ansızın susmuştu. Buraya bir tohum olarak gelmişti, öteki gezegenleri tanıyamamıştı. Böylesine aptalca bir yalanı söylemeye hazırlandığını görerek utanmış, Küçük Prens'i haksız duruma sokmak için iki-üç kez öksürmüştü:
"Paravan ne oldu?"
"Onu gidip getirecektim, ama benimle konuşuyordunuz!"
O zaman, Küçük Prens'i daha da üzmek için hızlı bir şekilde öksürmüştü...
Böylece Küçük Prens, sevgisi nedenli iyi niyetli olsa bile, ondan hemen kuşkulanmıştı. Önemsiz sözleri ciddiye almış ve pek mutsuz olmuştu.
"Onu dinlememeliydim," diye açıklamıştı bir gün, bana. "Çiçeklerin sözlerine aldırmamak gerekir. Onlara bakmalı ve koklamalı. Benim çiçeğim, gezegenime güzel kokular saçıyordu, ama bundan yararlanamıyordum. Beni bu kadar tedirgin eden şu pençe öyküsü, yüreğimi yumuşatmalıydı benim..."
Daha sonra da şunları söyledi bana:
"O zaman, hiçbir şey anlayamamışım! Onu, sözlerine göre değil de davranışlarına göre değerlendirmem gerekirmiş. Hiçbir zaman

kaçmayacaktım! Zavallı kurnazlıklarının ardındaki sevecenliği sezmeliydim. Çiçeklerin bir dediği bir dediğine uyar mı hiç! Ama ben, onu sevebilecek yaşta değildim."

IX

Küçük Prens, kaçmak için yaban kuşlarının göçünden yararlandı sanırım. Gideceği günün sabahı, gezegenini düzene soktu. Yanmasını sürdüren yanardağların kurumlarını özenle temizledi. Yanmasını sürdüren iki yanardağ vardı. Sabah kahvaltısını ısıtmak için çok işe yarıyordu onlar. Sönmüş bir yanardağ daha vardı, ama "ne olur ne olmaz" deyip, sönmüş yanardağın kurumlarını da temizledi güzelce. Bacaları iyi temizlenince, ağır ve düzenli olarak yanarlar, patlamazlar.

Yanardağ patlamaları da baca tutuşmalarına benzer. Dünya yüzünde bizler, yanardağlarımızın kurumlarını temizleyecek kadar uzun boylu değiliz elbette. Bu yüzden de, bizlere pek çok zararları dokunuyor.
Küçük Prens biraz üzülerek, son baobap fidanlarını söktü. Bir daha bu fidanların büyümeyeceğini sanıyordu. Ama o sabah, her zamanki işleri ona son derece kolay geldi. Çiçeğini son kez sulayıp da cam kavanozunun altına koyarken; nerdeyse ağlayacaktı.

“Elveda..." dedi çiçeğe.
Ama çiçek ona karşılık vermedi.
“Elveda," dedi bir daha.
Çiçek öksürdü. Ama nezle öksürüğü değildi bu.
“Budalalık ettin," dedi çiçek sonunda.

“Senden özür dilerim. Mutlu olmaya çalış."
Küçük Prens, çiçeğin sözlerinde sitem olmayışına çok şaşırmıştı. Orada, kavanozu havaya kaldırmış, ne yapacağını bilmez durumda bekliyordu. Bu sakin yumuşaklığın nedenini anlayamıyordu.
“Seni elbet seviyorum," dedi çiçek. “Suçum yüzünden bunu anlayamadın sen: Bunun hiç önemi yok. Ama sen de benim kadar budalalık ettin. Mutlu olmaya çalış... Şu kavanozu bırak. Artık istemiyorum onu."
“Peki ya rüzgâr?"
“Bu yüzden nezle olmuş değilim... Gecenin serin havası bana iyi gelir. Çiçeğim ben."
“Peki ya hayvanlar?"
“Kelebekleri tanımak istersen, iki-üç tırtıla da katlanmam gerekir artık. Sanırım kelebekler pek güzel olurmuş. Onlar da olmasa, kim beni görmeye gelir? Sen uzaklarda olacaksın. Büyük hayvanlara gelince, onlardan korkmam ben. Pençelerim var."
Saf saf dört dikenini gösteriyordu. Sonra şunları ekledi:
“Böyle saldırıp durma, canımı sıkıyorsun. Madem gitmeye karar verdin, durma, git."

Çiçek, Küçük Prens'in kendisini ağlarken görmesini istemiyordu çünkü. Öylesine gururluydu ki...

X

Küçük Prens, 325, 326, 327, 328, 329 ve 330 numaralı küçük gezegenlerin bulunduğu yere gelmişti. Bu yüzden, kendine yapacak bir iş bulmak ve bilgisini artırmak için onlarla gezmeye başladı. İlk gezegende bir kral oturuyordu. Kral, sade ama görkemli bir tahta, sırtında erguvan renkli bir kürkle kurulmuştu.
Küçük Prens'i görünce:
“Hah, işte halkımdan biri!" diye bağırdı.

Küçük Prens şöyle düşündü:

“Şimdiye dek hiç görmediği halde, beni nasıl tanıdı acaba?"
Krallar için dünyanın çok kolaylaştığından haberi yoktu. Bütün insanlar birer uyruktur. Sonunda, birinin kralı olmaktan gururlanan kral:
“Yaklaş da seni daha iyi göreyim," dedi.
Küçük Prens, oturacak bir yer bulmak için çevresine bakındı, ama bütün gezegen, kürklü güzel bir mantoyla kaplıydı. Bu yüzden, ayakta kaldı, çok yorgun olduğu için esnedi.
“Bir kralın karşısında esnemek, görgü kurallarına aykırıdır," dedi hükümdar. “Bunu yasaklıyorum sana."
“Kendimi tutamıyorum," dedi Küçük Prens, ezilip büzülerek “Uzun bir yolculuk yaptım, hiç de uyumadım..." dedi.
“Öyleyse," dedi kral; “esnemeni buyuruyorum sana. Yıllardır, esneyen kimseyi görmedim. Esnemeler benim merakımı çeker. Haydi, bir daha esne! Bu bir emirdir."
“Utanıyorum... Artık esneyemeyeceğim..." dedi Küçük Prens kıpkırmızı kesilerek.
“Hımm! Hımm!" diye karşılık verdi kral. “Sana arada bir esnemeni buyuruyorum... Arada bir..."

Söyledikleri pek anlaşılmıyordu, biraz da canı sıkkın gibiydi kralın.
Çünkü kral, buyruklarına itaat edilmesine çok önem verirdi. Sözünün dinlenmemesine asla göz yummazdı. Mutlak bir kraldı o. Ama çok iyi yürekli olduğundan, akla uygun buyruklar verirdi.
"Bir generale denizkuşu kılığına girmesini buyursam ve general de bu buyruğuma uymazsa, bu, generalin suçu olmaz, benim suçum olur," derdi çoğu kez.
Küçük Prens sıkılarak sordu:
"Oturabilir miyim?"
Kral, kürk mantosunun bir kıyısını kibirle çekerek:
"Sana, oturmanı buyuruyorum," dedi.
Ama Küçük Prens merak ediyordu. Gezegen minicikti. Kral, kimlere sözünü geçirebilirdi ki?
"Efendimiz," dedi Küçük Prens; "özür dilerim, size bir soru soracaktım da..."
"Sana, bana soru sormanı buyuruyorum," dedi kral aceleyle.
"Efendimiz... Siz neye hükmediyorsunuz?"
"Her şeye," dedi kral, yalın bir şekilde.
"Her şeye mi?"
Kral, alçakgönüllü bir biçimde gezegenini, öteki gezegenleri ve yıldızları gösterdi.

“Bütün bunlara mı?" dedi Küçük Prens.
“Bütün bunlara," diye karşılık verdi kral. Çünkü o, yalnızca mutlak bir hükümdar değil, aynı zamanda evrenin hükümdarıydı.
“Peki, yıldızlar size baş eğmiyorlar mı?"
“Elbette," dedi Kral. “Hemen baş eğerler. Sözümü dinlememelerine göz yumamam."
Böylesine bir güç, Küçük Prens'in gözünü kamaştırdı. Bu güç, kendi ellerinde olsaydı, bir günde, güneşin batışını kırk dört kez değil de yetmiş iki, belki yüz, belki de iki yüz kez görebilirdi. Hem de iskemlesini çekmeye gerek kalmadan! Tek başına bıraktığı küçük gezegenini anımsayınca, biraz hüzünlendiği için kraldan bir iyilik istemeye kalkıştı:
“Bir günbatımı görmek isterdim. Bana bu iyiliği yapın... Güneşe, batması için buyruk verin..."
“Bir generale, bir kelebek gibi çiçekten çiçeğe uçmasını, bir oyun yazmasını ya da denizkuşu kılığına girmesini buyursam ve general de benden almış olduğu buyruğu yerine getirmese, o mu, yoksa ben mi haksız olurum?"
Küçük Prens, kendinden emin:
“Siz haksız olurdunuz," dedi.

“Doğru. Herkesten, ancak verebileceğini istemek gerek," dedi kral. “Yaptırım gücü, her şeyden önce akla dayanır. Sen, kendi halkına gidip denize atlamasını buyurursan, başkaldırır sana. Buyruklarım akla uygun olduğundan, boyun eğmelerini istemekte haklıyım."
Sorduğu soruyu hiç unutmayan Küçük Prens, anımsattı:
“Peki ya görmek istediğim günbatımına ne oldu?"
“İstediğin günbatımını göreceksin. Bunu yaptıracağım. Ama, saltanat bilgime dayanarak, koşulların uygun olmasını bekleyeceğim."
“Bu ne zaman gerçekleşir?" diye sordu Küçük Prens.
Önce kocaman bir takvime bakan kral:
“Hımm, hımmm, hımmm, bu... Bu... Akşam saat yediyi kırk geçeye doğru olacak! Göreceksin, sözümü nasıl dinleyecek!"
Küçük Prens esnedi. Kendi gezegenindeki günbatımını kaçırdığına üzülüyordu.
Hem sonra, biraz da canı sıkılmaya başlamıştı.
“Burada yapacak hiç iş yok," dedi krala. “Geri döneceğim!"

Bir uyruk bulduğu için pek gururlanan kral:
“Gitme," diye karşılık verdi. “Seni bakan yaparım!"
“Ne bakanı?"
“Şey... Adalet Bakanı, ama yargılanacak kimse yok ki!"
“Kimbilir," dedi kral, “Henüz krallığımı dolaşmadım. Çok yaşlıyım, süslü bir araba için yerim de olmadığından, yürümek çok yoruyor beni."
Küçük Prens, gezegenin öteki köşelerine bir göz atmak için eğilerek karşılık verdi:
“Ya, ama ben gördüm, burada başka kimse yok..." “Sen de kendi kendini yargılarsın," diye karşılık verdi kral. “En zoru da budur. İnsanın kendini yargılaması, başkasını yargılamasından çok daha zordur. Kendini iyi yargılamayı başarırsan, gerçek bilge olduğunu kanıtlamış olursun."
“Ben," dedi Küçük Prens, “nerede olursa olsun, kendimi yargılayabilirim. Bunun için burada oturmama gerek yok."
“Hımm, hımm," dedi Kral, “sanırım gezegenimin bir yerlerinde yaşlı bir fare var. Geceleri sesini duyuyorum. Şu yaşlı fareyi yargılayabilirsin. Kimi zaman ona ölüm cezası verebilirsin. Böylece de onun

yaşamı, senin vereceğin yargıya bağlı olur. Ama ölçülü kullanmak için, her defasında onu bağışlayacaksın, çünkü gezegende bir tane fare var."
"Ölüm cezası vermekten hoşlanmam ben," diye karşılık verdi Küçük Prens. "Hem sanırım, çekip gideceğim buradan."
"Olmaz," dedi Kral.
Oysa Küçük Prens hazırlıklarını bitirmişti ve yaşlı kralı hiç üzmek istemiyordu:
"Majesteleri buyruklarına harfi harfine uyulmasını istemiş olsaydılar, bana mantıklı bir buyruk verebilirlerdi. Söz gelimi, bana bir dakika erken gitmemi buyurabilirlerdi. Sanırım koşullar da uygun..."
Kral, hiç sesini çıkarmayınca Küçük Prens bir an duraksadı, sonra içini çekerek yola koyuldu.
Kral, hemen ardından seslendi:
"Seni büyükelçi yapayım."
Seninde kesin bir buyruk gizliydi.
Küçük Prens, yolculuk boyunca:
"Bu yetişkinler çok tuhaf oluyorlar," diyerek düşüncelere daldı.

XI

İkinci gezegende, kendini beğenmiş birisi oturuyordu.
Küçük Prens'i uzaktan görür görmez bağırdı:
“Bakın hele, hayranlarımdan biri beni görmeye geliyor!.
Çünkü övüngen insanlara göre, • başkaları onların hayranlarıdır.
“Merhaba," dedi Küçük Prens. “Çok tuhaf bir şapkanız var."
“Selam vermeye yarar bu," dedi kendini beğenmiş adam.

“Beni alkışladıkları zaman, selamlamak için kullanırım bunu. Ama buradan hiç kimse geçmez ne yazık ki."
“Demek öyle," dedi Küçük Prens. “Bu sözlerden hiçbir şey anlamamıştı.
Övüngen adam, şöyle dedi:
-Ellerini birbirine vur."
Küçük Prens ellerini birbirine vurdu. Övüngen, şapkasını çıkararak kibarca selam verdi.
“Gidip kralı görmekten daha eğlenceli bu," dedi Küçük Prens kendi kendine.
Yeniden ellerini birbirine vurmaya başladı. Övüngen, şapkasını çıkararak selam verip durdu.
Beş dakikalık bir alıştırmadan sonra, Küçük Prens, oyunun tekdüzeliğinden canı sıkıldı:
“Peki, şapkanın düşmesi için ne yapmalı?" diye sordu. Ama övüngen, bunu duymadı. Övüngenler, pohpohlamalardan başka bir şey duymazlar.
“Bana gerçekten hayran mısın?" diye sordu Küçük Prens'e.
“Hayran olmak ne demek?"
“Hayran olmak, benim, gezegenin en güzel, en iyi giyineni, en zengini ve en

akıllısı olduğumu sürekli vurgulamak demektir."
“Ama sen, gezegeninde tek başınasın!"
“Bana bu iyiliği yap. Bana yine de hayran ol!"
Küçük Prens omuzlarını ağır ağır silkti:
“Sana hayranım," dedi. “Ama bunu neden önemsiyorsun?"
Küçük Prens, sonra da kaçıp gitti.
Yolculuğu boyunca “Şu yetişkinler gerçekten de çok tuhaf oluyorlar," dedi kendi kendine.

XII

Sonraki gezegende bir sarhoş oturuyordu.
Bu ziyaret pek kısa sürdü. Ama Küçük Prens çok üzüldü:
Bir sürü boş ve dolu şişenin karşısında sessizce otururken bulduğu sarhoşa sordu:

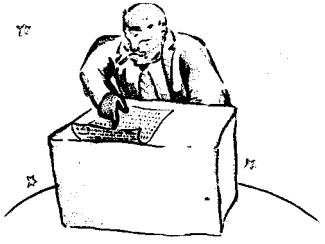

“Burada ne yapıyorsun?"
Sarhoş, üzgün bir sesle:
“İçiyorum," diye karşılık verdi.
“Neden içiyorsun?" diye sordu Küçük Prens.
“Unutmak için..." dedi Sarhoş.
“Neyi unutmak için?" diye sordu Küçük Prens, acıyarak.
Sarhoş, başını eğerek:

“Utandığımı unutmak için..." diye itiraf etti.
“Neden utanıyorsun?" diye sordu Küçük Prens; ona yardım etmek istiyordu.
“İçki içtiğim için!" diye kestirip attı içkici. Sonra da sustu kaldı.
Küçük Prens de şaşkın şaşkın oradan ayrıldı. Yolda giderken:
“Yetişkinler de pek tuhaf oluyorlar, gerçekten," diyordu kendi kendine.

XIII

Dördüncü gezegende bir işadamı oturuyordu. Bu adam, öylesine işe dalmıştı ki, Küçük Prens yanına gelince başını bile kaldırmadı.

“Merhaba," dedi Küçük Prens. “Sigaranız sönmüş."
“İki, üç daha beş. Beş, yedi daha on iki. On iki, üç daha on beş. Merhaba. On beş, yedi daha yirmi iki, yirmi iki, altı daha yirmi sekiz. Sigaramı yakmaya zamanım yok. Yirmi altı, beş daha otuz iki. Of! Demek, beş yüz bir milyon altı yüz yirmi iki bin yedi yüz otuz bir ediyor."

“Beş yüz milyon ne?"
“Ne? Sen hâlâ burada mısın? Beş yüz milyon... Bilmem nedir... Öyle çok işim var ki! Ciddi biriyim ben, böyle saçmalıklarla zaman harcayamam! İki, beş daha yedi eder..."
Bir kez sormuş olduğu sorudan hiç vazgeçmeyen Küçük Prens:
“Beş yüz milyon ne?" diye yineledi.
İşadamı başını kaldırdı:
“Şu gezegende oturduğum elli dört yıldan beri, yalnızca üç kez rahatsız edildim. İlki, yirmi iki yıl önceydi. Nereden geldiği bilinmeyen bir mayısböceği, korkunç gürültü yapıyordu, bu yüzden, de bir toplama işleminde, tam dört yanlış yaptım. İkinci kez, on bir yıl önce, korkunç romatizma ağrılarım olmuştu. Hareket edemiyordum. Gezip dolaşacak zamanım yok benim. Ciddi bir adamım ben.
Üçüncüsü ise... Şimdi oluyor! Ne diyordum, beş yüz milyon?.."
“Milyon, ne?"
İşadamı, bu sorudan hiç kurtuluş olmadığını anladı:
“Şu; kimi zaman gökyüzünde görülen milyonlarca küçük şeyler..."

“Sinekler mi?"
“Yok canım; şu parlayan küçük şeyler."
“Arılar mı?.
“Yok canım, hani işsiz güçsüz insanların bakıp düş kurdukları şu parlak, küçük şeyler. Ama ciddi biriyim ben! Düş kurmaya zamanım yok."
“Ya, yıldızlar mı?"
“Evet, yıldızlar."
“Peki, şu beş yüz milyon yıldızı ne yapıyorsun?",
“Beş yüz bir milyon, altı yüz yirmi iki bin, yedi yüz otuz bir. Ben çok ciddi bir adamım, kesin konuşurum."
“Peki bu yıldızları ne yapıyorsun?"
“Ne mi yapıyorum?"
“Evet."
“Hiçbir şey. Onlar benim."
“Yıldızlar senin mi?"
“Evet."
“Ama ben bir kral tanıyorum ki..."
“Kralların bir şeyleri yoktur. Yalnızca egemen olur onlar. Çok farklıdır bu."
“Yıldızların senin olması, ne işine yarıyor?"
“Zengin olmama yarıyor."
“Zengin olman neye yarıyor?"
“Eğer biri, yeni bir yıldız bulursan başka yıldızları satın almama yarıyor."

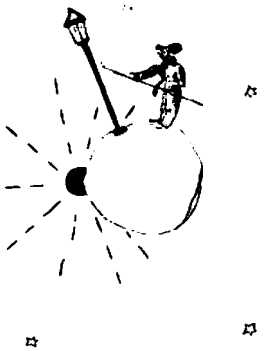
“Bunun aklı da benim sarhoşumun aklı gibi işliyor," dedi Küçük Prens kendi kendine.
Ama yine de ona başka sorular sordu:
“İnsan, yıldızlara nasıl sahip olabilir?"
“Yıldızlar kimin peki?" diye karşılık verdi mızmız işadamı.
“Bilmem, hiç kimsenin değildir herhalde."
“Öyleyse benimdir onlar, çünkü bunu ilk düşünen benim."
“Bu yeter mi?"
“Elbette. Hiç kimsenin olmayan bir elmas bulursan senin olur o. Hiç kimsenin olmayan bir ada bulursan, senin olur. Bir şeyi ilk kez sen düşünürsen, patentini alırsın, o senin olur. Benden başka kimse onlara sahip olmayı düşünmediğine göre yıldızlar da benimdir."
“Doğru bu," dedi Küçük Prens. “Peki, bunları ne yapıyorsun?"
“Yönetiyorum. Onları sayıyor, yeniden yeniden sayıyorum," dedi işadamı. “Çok zor bu iş. Ama ben ciddi bir adamım!"
Küçük Prens, hâlâ hoşnut değildi.
“Benim bir atkım olsa, onu boynuma sarıp dolaşabilirim. Benim bir çiçeğim olsa, çiçeğimi koparıp yanımda götürebilirim. Ama sen yıldızları koparamazsın ki!"

“Koparamam, ama onları bankaya koyabilirim."
“Bu ne demek?"
“Yani, küçük bir kâğıdın üstüne, yıldızlarımın sayısını yazabilirim. Sonra da bu kâğıdı bir çekmeceye kilitlerim."
“Hepsi bu kadar mı?"
“Bu kadarı yeter!"
“Çok eğlenceli bu," diye düşündü Küçük Prens. “Oldukça da şiirsel. Ama pek ciddi bir şey değil."
Küçük Prens'in ciddi, konulardaki düşünceleri, yetişkinlerinkinden farklıydı.
“Benim, bir çiçeğim var," diye sürdürdü, “onu her gün sularım. Üç yanardağım var, her hafta kurumlarını temizlerim. Sönmüş yanardağımı bile temizlerim. Ne olur ne olmaz. Böylece • çiçeğime ve yanardağlarıma yararlı oluyorum. Ama sen, yıldızlarına yararlı olmuyorsun."
İşadamı ağzını açtı ama söyleyecek söz bulamadı. Küçük Prens de oradan ayrıldı. Yolculuk boyunca, kendi kendine şunları söyledi:
“Şu yetişkinler, gerçekten de çok olağanüstü yaratıklar!"

XIV

Beşinci gezegen pek ilginçti. Hepsinin en küçüğüydü bu gezegen. Bir sokak feneriyle fener yakıcısını alacak büyüklükteydi ancak.

Küçük Prens, gökyüzünde bir yerde, evsiz, insansız bir gezegendi, bir sokak feneriyle bir fener yakıcısının ne işe yarayacağını anlayamıyordu bir türlü. Ama yine de içinden şöyle düşündü:

“Belki de bu adam tutarsızın biri. Ama yine de kraldan, övüngenden, işadamından, sarhoştan daha tutarsız değil. En azından yaptığı iş anlamlı.

Fenerini yaktığı zaman, sanki bir yıldız ya da çiçek yaratmış gibi oluyor. Fenerini söndürünce de, çiçek ya da yıldız uyuyor. Pek güzel bir uğraş bu. Güzel olduğu için de gerçekten yararlı."
Gezegene yanaşınca, fener yakıcısı saygıyla selamladı:
"Merhaba. Neden fenerini söndürdün?"
"Yönerge böyle," diye karşılık verdi fener yakıcısı.
"Yönerge nedir?"
"Fenerimi söndürmek. İyi akşamlar."
Sonra fenerini yeniden yaktı.
"Ama neden bunu yeniden yaktın."
"Yönerge böyle," diye karşılık verdi fenerci.
"Anlamıyorum," dedi Küçük Prens.
"Anlaşılmayacak bir şey yok," dedi fenerci. "Yönerge, yönergedir."
Sonra fenerini söndürdü.
Ardından kırmızı damalı bir mendille alnını sildi.
"Burada berbat bir işle uğraşıyordu. Eskiden akıl alır bir işti. Sabahleyin yakıyor, akşamları söndürüyordum. Günün geri kalan zamanında dinleniyor, geceleri de uyuyordum..."
"Peki, o zamandan sonra yönergeni değişti?"

“Yönerge değişmedi," dedi fenerci. “İşin kötüsü de bu ya! Gezegen yıl geçtikçe daha hızlı dönmeye başladı, ama yönerge değişmedi!"
“Yani?" dedi Küçük Prens.
“Şimdiyse dakikada bir kez döndüğünden beri, bir dakika bile dinlenecek zamanım olmuyor. Dakikada bir yakıyor ve söndürüyorum."
“Çok tuhaf bir şey! Burada günler bir dakika sürüyor demek!"
“Hiç de tuhaf değil," dedi fenerci. “Biz konuşmaya başlayalı bir ay oldu bile."
“Bir ay mı?"
“Evet, otuz dakika. Otuz gün eder! İyi akşamlar."
Sonra, yeniden fenerini yaktı.
Küçük Prens ona baktı ve yönergeye böylesine bağlı olan bu fenerciden hoşlandı. Eskiden, kendisinin de iskemlesini çekerek aramaya gittiği günbatımlarını anımsadı. Dostuna yardım etmek istedi:
“Biliyor musun?.. Canın istediği zaman dinlenmen için bir çare biliyorum..."
“Hep isterim bunu," dedi fener yakıcısı.,
Çünkü insan hem tembel hem de işine bağlı olamaz.
Küçük Prens konuşmasını sürdürdü:

“Gezegenin öyle küçük ki, üç adımda çevresini dolaşabiliyorsun. Her zaman güneşte kalman için biraz yavaş yürümen yeter. Dinlenmek isteyince, yürürsün. Gündüz de istediğin kadar uzar böylece."
“Bana fazla yarar sağlamaz bu," dedi fenerci. “Yaşamda en sevdiğim şey, uyumaktır."
“Şansın yok," dedi Küçük Prens.
“Şansım yok," dedi fenerci.
Sonra da fenerini söndürdü.
Küçük Prens, daha uzaklara gitmek için yolda giderken:
“Bunu, kral da övüngen de sarhoş da işadamı da küçümser," dedi kendi kendine.
“Yine de bana gülünç gelmeyen tek kişi o. Belki de kendinden başka bir şeyle uğraştığı içindir bu."
Üzülerek içini çektikten sonra:
“Bu adam, kendisiyle dost olabileceğim tek kişi," diye düşündü. “Ama gezegeni gerçekten de çok ufak. İki kişiye yer yok..."
Küçük Prens'in kendi kendine itiraf edemediği şey, üzüntüsünün asıl nedeni, bu gezegende, yirmi dört saatte, bin dört yüz kırk tane günbatımı kaçırmış olmasıydı!

XV

Altıncı gezegen, on kat daha geniş bir gezegendi. Kocaman, kitaplar yazan kocaman bir adam oturuyordu burada.

“Vay canına! Bir araştırmacı bu!" diye bağırdı adam, Küçük Prens'i görünce.
Küçük Prens, masanın üstüne oturup biraz soluklandı. Öyle uzun yolculuk yapmıştı ki!
“Nereden geliyorsun?" diye sordu yaşlı adam.
“Bu kocaman kitap da ne?" dedi Küçük Prens. “Burada ne yapıyorsunuz?"
“Ben coğrafyacıyım," dedi yaşlı adam.
“Coğrafyacı ne demek?"

“Denizlerin, ırmakların, kentlerin, dağların ve çöllerin nerede olduklarını bilen bir bilgindir."
“Çok ilginç," dedi Küçük Prens. “Sonunda gerçek bir meslek bu!"
Sonra, coğrafyacının gezegenine bir göz attı. Böylesine görkemli bir gezegen görmemişti hiç.
“Gezegeniniz çok güzel. Okyanuslar da var mı?"
“Bunu bilemem," dedi coğrafyacı.
“Öyle mi! Küçük Prens düş kırıklığına uğramıştı. Peki ya dağlar?"
“Bunu bilemem," dedi coğrafyacı.
“Peki ya kentler, ırmaklar, çöller."
“Bunu da bilemem," dedi coğrafyacı.
“Ama siz coğrafyacısınız!"
“Doğru," dedi coğrafyacı, “ama araştırmacı değilim ben. Hiç araştırmacım yok. Kentleri, ırmakları, dağları, denizleri; okyanusları ve çölleri sayan coğrafyacı değildir. Coğrafyacı, gezip dolaşamayacak kadar önemli biridir. Çalışma odasından ayrılamaz. Ama orada araştırmacıları kabul eder. Onlara sorular sorar, anılarını not eder. İçlerinden birinin anıları ona ilginç gelince, coğrafyacı; o araştırmacının

dürüstlüğü konusunda bir soruşturma yapar."
"Bu neden?"
"Çünkü yalan söyleyen bir araştırmacı, coğrafya kitaplarında büyük felaketlere yol açar. Bir de çok içen bir araştırmacı."
"Bu neden?" diye sordu Küçük Prens.
"Çünkü sarhoşlar her şeyi çift görürler. O zaman da, bir tek dağ yerine, coğrafyacı, iki dağ yazar."
"Böyle birini tanıyorum, ondan kötü bir araştırmacı olurdu," dedi Küçük Prens.
"Olabilir bu. Şu halde, araştırmacının ahlakı iyi görünürse, buluşu üzerinde bir soruşturma yapılır."
"Görmeye mi gidilir?"
"Hayır. Çok karmaşıktır bu. Ama araştırmacıdan kanıt getirmesi istenir. Sözgelişi, büyük bir dağ buluşu sözkonusuysa, bu dağdan kocaman taşlar getirmesi istenir."
Coğrafyacı arısızın coşkuya kapıldı.
"Ama sen, uzaktan geliyorsun! Bir araştırmacısın! Bana gezegenini anlatacaksın! Coğrafyacı defterini açıp kalemini yonttu. Araştırmacıların anlattıkları, önce kurşun kalemle yazılır. Mürekkeple yazmak için araştırmacının kanıt getirmesi beklenir.

“Anlat bakalım," dedi coğrafyacı.
“Oh, benim yerim fazla ilginç değil," dedi Küçük Prens. “Üç yanardağım var. İki tanesi çalışır durumda, biri de sönmüş, Ama ne olacağı hiç bilinmez."
“Hiç bilinmez," dedi coğrafyacı.
“Bir de çiçeğim var."
“Çiçekleri not etmeyiz," dedi coğrafyacı.
“Neden ama? Böylesi daha güzel!"
“Çünkü çiçekler geçicidir."
“Geçici ne demek?"
“Coğrafya kitapları," dedi coğrafyacı, “kitapların en değerlileridir. Hiç eskimezler. Bir dağın yer değiştirmesi pek enderdir. Bir okyanusun sularının boşaldığı ise çok ender görülür. Biz, sonsuza dek kalıcı şeyler yazarız."
Küçük Prens, sözünü kesti:
“Ama sönmüş yanardağlar da yeniden uyanabilir."
“Yanardağlar, ister yanık ister sönmüş olsun, bizim için aynıdırlar," dedi coğrafyacı. “Bizim için önemli olan dağdır. Değişmez olan o."
“İyi ama geçici ne demek?" diye yineledi Küçük Prens, bir kez soru sorunca, ardını bırakmazdı hiç.
“Bu, yakında yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan demektir."

“Benim çiçeğim yakında yok mu olacak?"
“Elbette."
“Çiçeğim geçiciymiş," diye düşündü Küçük Prens. “Üstelik dünyaya karşı koyması için yalnızca dört dikeni var! Bense, onu evimde yapayalnız bıraktım!" Sonra hemen üzüldü. Ama kendini toparladı.
“Nereye gitmemi önerirsiniz?" diye sordu
“Dünya gezegenine," diye karşılık verdi coğrafyacı. “Onun çok iyi bir ünü var."
Küçük Prens, çiçeğini düşünerek yola koyuldu.

XVI

Yedinci gezegen, Dünya oldu böylece.

Dünya, sıradan, bir gezegen değildir! Orada, zenci kralları da saymayı unutmazsak yüz on bir kral; yedi bin coğrafyacı, dokuz yüz bin işadamı, yedi buçuk milyon sarhoş, üç yüz on bir milyon övüngen, yani toplam olarak iki milyara yakın yetişkin vardır.

Dünya'nın boyutları konusunda size bir fikir vermek için şunları söyleyebilirim: Elektriğin bulunmasından önce, altı kıtanın tümünün üzerinde, dört yüz altmış iki bin beş yüz on bir fener yakıcısından oluşan gerçek bir ordu kurmak gerekecekti.

Biraz uzaktan bakılınca, çok hoş bir görünüm yaratırdı. Bu ordunun hareketleri opera bale temsilleri gibi düzenlenmişti. Önce Yeni Zelanda ve Avustralya fener yakıcıları gelirdi. Bunlar, fenerlerini yaktıktan sonra, uyumaya giderlerdi. Ardından sırayla Çin ve Sibirya fenercileri dans ederek sahneye girerlerdi. Sonra, onlar da gözden

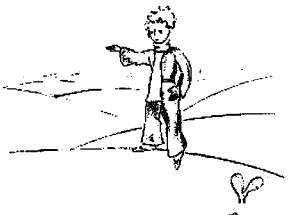
yiterlerdi. Ondan sonra sıra Rus ve Hindistan fener yakıcılarına gelirdi. Sonra Avrupa ve Afrika fenercilerine. Ardından Güney Amerika'nınkilere.
Daha sonra Kuzey Amerikalı fenercilere.
Sahneye çıkış düzenini hiç şaşırmazlar. Görkemli bit gösteri olurdu bu.
Yalnızca Kuzey Kutbu'ndaki tek fener yakıcısıyla Güney Kutbu'ndaki meslektaşı, yaşamlarını uyuşukluk ve tembellik içinde geçirirlerdi, çünkü yılda iki kez çalışırlardı onlar.

XVII

İnsan espri yapmaya kalkışınca, biraz yalan söyler. Fener yakıcılarından söz ederken, pek dürüst davranmadım size.

Gezegenimizi tanımayanlara, bu konuda yanlış bilgiler vermiş olabilirim. İnsanlar yeryüzünde pek az yer tutarlar. Yeryüzündeki iki milyar kişi bir mitingdeymiş gibi sıkışık durumda ayakta dursalardı, uzunluğu ve genişliği yirmi millik bir alan kaplamış olurlardı. Pasifik'teki küçük bir adaya, bütün insanları üst üste sığdırabilirdiniz

Kuşkusuz yetişkinler, inanmazlar size. Yeryüzünde çok fazla yer kapladıklarını düşünürler. Kendilerini baobap ağaçlan kadar önemserler. Onlara hesap yapmalarını önerin bir kez. Rakamlara bayılır onlar, çok hoşlanırlar. Ama zamanınızı yitirmiş olursunuz, bu işlemle.

Bana güvenin.

Küçük Prens, dünyaya varıp da kimseyi göremeyince çok şaşırdı. Kumda, ayışığı renginde bir halkanın kımıldadığını görür görmez, gezegeni şaşırdığını sanarak korktu.
“İyi geceler," dedi Küçük Prens isteksizce.
“İyi geceler," dedi yılan.
“Hangi gezegene düştüm acaba?" diye sordu Küçük Prens.
“Dünya'ya, Afrika'ya," diye yanıt verdi yılan.
“Ya!.. Dünya'da kimseler yok mu?"
“Burası çöldür. Çöllerde hiç kimse bulunmaz. Dünya büyüktür," dedi yılan.
Küçük Prens bir taşın üstüne oturdu, bakışlarını gökyüzüne kaldırdı:
“Kendi kendime şunu soruyorum," dedi, “acaba yıldızlar, günün birinde herkes kendi yıldızını bulsun diye mi aydınlatılıyor? Benim gezegenime bak. Tam üstümüzde... Ama öyle uzak ki!"
“Güzel bir gezegen," dedi yılan. “Buraya ne yapmaya geldin?"
“Bir çiçekle başım dertte," dedi Küçük Prens.
“Ya!" dedi yılan.

Sonra sustular.
Sonunda Küçük Prens konuştu:
“İnsanlar nerede? İnsan, biraz yalnız kalıyor çölde..."
“İnsanların arasında da yalnız kalır insan," dedi yılan.
Küçük Prens yılana uzun uzun baktı:

“Çok garip bir hayvansın," dedi sonunda. “Parmak gibi inceciksin..."
“Ama bir kralın parmağından daha güçlüyüm," dedi yılan.
Küçük Prens gülümsedi:
“Fazla güçlü değilsin. Ayakların bile yok... Yolculuk bile yapamazsın."
“Seni, bir gemiden daha uzaklara bile götürebilirim," dedi yılan.
Küçük Prens'in ayak bileğine altın bir bilezik gibi dolandı:

“Dokunduğum insanı, çıktığı yere, toprağa sokarım yeniden," dedi. “Ama sen safsın ve bir yıldızdan geliyorsun..."
Küçük Prens, hiç sesini çıkarmadı.
“Şu kaya kadar sert dünyada, böylesine güçsüz olduğun için acıyorum sana. Günün birinde, gezegenini çok özlersen, sana yardım edebilirim. Hem ben..."
“Ah! Çok iyi anladım," dedi Küçük Prens, “ama neden hep böyle gizemli konuşuyorsun?"
“Bütün gizemleri çözerim ben," dedi yılan.
Sonra sustular.

XVIII

Küçük Prens, çölü bir baştan bir başa aştı ve yalnızca bir çiçeğe rastladı. Üç taçyapraklı, sıradan bir çiçekti bu...

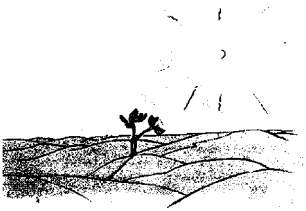
“Selam," dedi Küçük Prens.

“Selam," dedi çiçek.

Küçük Prens kibarca sordu:

“İnsanlar nerede?"

Çiçek, günün birinde bir kervanın geçtiğini görmüştü.

“İnsanlar mı? Sanırım altı-yedi kişi olacak. Yıllarca önce görmüştüm. Ama nerede oldukları hiç bilinmez. Rüzgâr, boyuna dolaştırır onları. Kökleri yoktur. Buna da çok üzülürler."

“Hoşça kal," dedi Küçük Prens.

“Hoşça kal," dedi çiçek.

XIX

Küçük Prens, çok yüksek bir dağa tırmandı. Şimdiye dek görmüş olduğu dağlar, dizlerine gelen üç yanardağdı, Sönmüş bir yanardağı da tabure olarak kullanıyordu.

“Bunun kadar yüksek bir dağdan, bir bakışta bütün gezegeni ve bütün insanları görürüm." dedi kendi kendine. Ancak sipsivri kayaların tepelerinden başka bir şey göremedi.

“Merhaba," dedi rasgele.

“Merhaba... Merhaba... Merhaba..." diye karşılık verdi yankı.

“Siz kimsiniz?" dedi Küçük Prens.

“Siz kimsiniz... Siz kimsiniz... Siz kimsiniz?" diye karşılık verdi yankı.

“Benim dostum olun, yalnızım," dedi.

“Yalnızım... Yalnızım... Yalnızım..." diye karşılık verdi yankı.

“Ne garip bir gezegen!" diye düşündü o zaman. “Kupkuru, sipsivri ve çok tuzlu. Hem insanların da düş güçleri yok. Kendilerine söyleneni yineliyorlar... Benim evimde, bir çiçeğim vardı, her zaman ilk önce o konuşurdu... "

XX

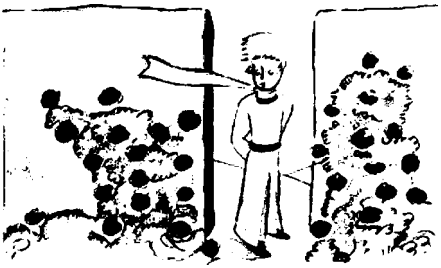
Küçük Prens kumlar, kayalar ve karlar arasında yürüye yürüye, sonunda bir yol buldu. Bütün yollar insanların yanına gider.

“Merhaba," dedi.

Çiçek açmış bir gül bahçesiydi burası.

“Merhaba," dedi güller.

Küçük Prens onlara baktı. Hepsi de kendi çiçeğine benziyordu.

“Siz kimsiniz?" diye sordu onlara, şaşkın şaşkın.

“Biz gülüz," dedi güller.

“Ya!" dedi Küçük Prens...

O anda kendini çok mutsuz hissetti. Çiçeği ona, bütün evrende kendi türünde tek olduğunu söylemişti. Şimdiyse bit tek

bahçede, ona benzeyen beş bin gül vardı!
Küçük Prens kendi kendine “Bunu görse, çok üzülürdü... Gülünç durumdan kaçınmak için boğulacak gibi öksürmeye ve ölecekmiş gibi yapmaya başlardı. Ben de ona bakıyormuş gibi görünürdüm. Çünkü aşağıdan almazsam, gerçekten de kendini öldürürdü..." dedi.
Sonra yine şöyle düşündü:
“Eşsiz bir çiçeğim olduğundan, kendimi zengin sanıyordum, oysa sıradan bir gülüm varmış, bununla ve dizlerime gelen üç yanardağımla büyük bir prens olamam ki... Hem bunlardan biri belki de sönmüştür."
Sonra da otların üzerine yatıp ağladı.

XXI

İşte tam o. anda, tilki çıktı ortaya.
"Merhaba," dedi tilki,
"Merhaba," diye karşılık verdi Küçük Prens, geriye döndü ama hiçbir şey

göremedi.

"Ben burada, elma ağacının altındayım," dedi tilki.
"Sen kimsin?" dedi Küçük Prens. "Çok güzelsin..."
"Ben bir tilkiyim," dedi tilki.
"Gel de benimle oyna," dedi Küçük Prens. "Öyle üzgünüm ki...".
"Seninle oynayamam," dedi tilki. "Evcil değilim ben."
"Ah, özür dilerim, dedi Küçük Prens.
Ama biraz düşündükten sonra:

“Evcilleşmek ne demektir?" diye sordu.
“Buralı değilsin sen," dedi tilki. “Ne arıyorsun?"
“İnsanları arıyorum," dedi Küçük Prens.
“Evcilleşmek ne demek?"

“İnsanların tüfekleri vardır ve avlanırlar," dedi tilki. “Çok tedirgin edici bir şeydir bu! Tavuk da yetiştirirler. Onların tek ilgileri budur. Sen tavuk mu arıyorsun?"
“Hayır," dedi Küçük Prens. “Ben dostlar arıyorum. Evcilleştirme ne demek?"
“İyice unutulmuş bir şeydir bu," dedi tilki. “Bağlar kurmak demektir."
“Bağlar kurmak mı?".
“Elbette," dedi tilki. “Sen henüz benim gözümde, sana benzeyen yüz binlerce küçük çocuktan birisin yalnızca. Hem sana ihtiyacım yok benim. Senin de bana ihtiyacın yok. Ben senin gözünde, yüzbinlerce tilkiden biriyim. Ama sen beni

evcilleştirirsen, birbirimize gerekli oluruz, Benim için dünyada tek olursun. Ben de senin için dünyada tek olurum..."
"Anlamaya başlıyorum," dedi Küçük Prens. "Bir çiçek var. Sanırım o, beni evcilleştirdi..."
"Olabilir," dedi tilki. "Yeryüzünde her şey olur..."
"Yok, bu yeryüzünde değil!" dedi Küçük Prens.
Tilki çok meraklanmış göründü:
"Başka bir gezegende mi?"
"Evet."
"Bu gezegende avcılar var mı?"
"Yok."
"Çok ilginç bu! Peki ya tavuklar?"
"Yok."
"Hiçbir şey eksiksiz değil, diye içini çekti tilki, ama, kendi düşüncesine döndü yeniden:
"Yaşantım tekdüzedir. Ben tavukları avlarım, insanlar da beni avlarlar. Bütün tavuklar birbirine benzer, insanlar da öyledirler. Bu yüzden de biraz canım sıkılıyor. Ama beni evcilleştirirsen, yaşantım aydınlanacak. Bütün öteki ayak seslerinden farklı bir ayak sesinin ne olduğunu anlayacağım. Başka ayak sesleri, beni yeraltına girmeye zorluyor.

Senin ayak seslerin, beni yer altındaki yuvamdan çıkaracak, bir müzik gibi. Bak şurada buğday tarlaları görüyor musun? Ekmek yemem ben. Buğday, benim için gereksizdir. Buğday tarlaları bana bir şey hatırlatmaz. Bu da çok üzücüdür! Ama senin altın rengi saçların var. Bu yüzden de, beni evcilleştirirsen, çok iyi olur! Altın gibi parlayan buğday, bana seni anımsatacak. Buğday tarlalarındaki rüzgârın sesini seveceğim böylece..."
Tilki sustu ve Küçük Prens'e uzun uzun baktı:
“Rica ederim... Beni evcilleştir!" dedi.
“Bunu isterim," dedi Küçük Prens. “Ama fazla zamanım yok. Yeni dostlar bulmalı ve çok şeyler öğrenmeliyim."
“Yalnız evcilleştirdiği şeyleri tanır insan," dedi tilki. “İnsanların bir şeyler tanımaya zamanları yok. Satıcılardan hazır şeyler satın alıyorlar. Ama dost satıcısı olmadığından, insanların da dostları olmuyor artık. Bir dost istiyorsan, beni evcilleştir."
“Ne yapmam gerek?" dedi Küçük Prens.
“Çok sabırlı olmak gerek," diye karşılık verdi tilki. “Önce, benden biraz uzakta

oturacaksın, şöyle, otların arasına. Ben sana gözucuyla bakacağım, ama sen bana bir şey söylemeyeceksin. Konuşmak, yanlış anlaşılma kaynağıdır. Ama gün geçtikçe, biraz daha yakına oturacaksın..."
Küçük Prens, ertesi gün yine geldi.
“Aynı saatte gelsen, daha iyi olurdu," dedi tilki. “Örneğin, öğleden sonra saat dörtte gelirsen, saat üçten sonra, mutlu olmaya başlarım. Saatler ilerledikçe, kendimi daha mutlu hissederim. Saat dört olunca, kımıldamaya başlar ve tasalanırım. Mutluluğun bedelini anlarım! Ama herhangi bir saatte gelirsen, yüreğimi hangi saatte hazırlayacağımı bilemem hiç. Tören gerek."
“Tören nedir?" dedi Küçük Prens.
“Bu da çok unutulan bir şeydir," dedi tilki. “Bir günün öteki günlerden farklı olduğunu, bir saatin öteki saatlerden değişik olduğunu belirten şeydir. Örneği, benim avcılarımın bir töreni vardır. Perşembe günleri köy kızlarıyla dans ederler. Bu yüzden, perşembe çok güzel bir gündür. Bağa kadar dolaşmaya çıkarım. Eğer avcılar belirsiz bir günde dans etmiş olsalardı, günler, birbirlerine benzerdi ve benim de hiç tatilim olmazdı."

Böylece Küçük Prens tilkiyi evcilleştirdi.
Sonunda ayrılık zamanı yaklaşınca:
“Ah," dedi tilki. “Şimdi ağlayacağım."
“Senin suçun bu," dedi Küçük Prens, “sana hiç kötülük etmek istemiyordum, ama sen seni evcilleştirmemi istedin..."
“Öyle," dedi tilki.
“Ama ağlayacaksın!" dedi Küçük Prens.
“Elbette," dedi tilki.
“Bu durumda, hiç kazancın olmadı!"
“Kazandım," dedi tilki, “buğdayların rengi yüzünden."
Sonra şunları ekledi:
“Git, bir kez daha bak güllere. Senin gülünün dünyada bir tek olduğunu anlayacaksın. Bana hoşça kal demeye gel, sana bir sır armağan edeceğim."
Küçük Prens, gülleri yeniden görmeye gitti.
“Siz, benim gülüme hiç benzemiyorsunuz, hiçbir değeriniz yok," dedi onlara. “Kimse sizi evcilleştirmemiş, siz de kimseyi evcilleştirmemişsiniz. Siz, tilkimin eski durumu gibisiniz. Eskiden yüz binlerce benzeri gibiydi o da. Ama onu kendime dost yaptım, şimdiyse bu dünyada eşi benzeri yok."
Güller çok sıkılmışlardı.

“Sizler güzelsiniz, ancak boşsunuz," dedi Küçük Prens. “Sizin için ölmeye değmez. Evet, yoldan geçen biri, benim gülümün sizlere benzediğini sanabilir. Ama benim gülüm tek başına hepinizden daha değerlidir, çünkü onu suladım. Çünkü onu rüzgârdan korumak için kavanozun altına sakladım. Çünkü onun tırtıllarını öldüren benim. Çünkü o, yakınmalarını, övünmelerini, hatta kimi zaman suskunluğunu dinlediğim çiçektir. Çünkü benim gülümdür o."
Sonra tilkiye döndü yine:

“Hoşça kal," dedi.
“Hoşça kal," dedi tilki. “Sırrım şu, çok basittir: İnsan ancak yüreğiyle gerçeği görür. Göz, hiçbir şeyin özünü göremez."
Küçük Prens, unutmamak için yineledi:
“Göz, hiçbir şeyin özünü göremez."
“Gülüne harcadığın zaman yüzünden gülünün değeri arttı."
Küçük Prens unutmamak için yineledi.

XXII

"Merhaba," dedi Küçük Prens.
"Merhaba," dedi demiryolu makasçısı.
"Burada ne yapıyorsun?" dedi. Küçük Prens.
"Yolcuları ayırıyorum," dedi makasçı. Onları taşıyan trenlerin kimini sağa, kimini sola doğru yolluyorum."
Derken, pırıl pırıl yanan bir hızlı tren, büyük bir gürültüyle makasçının kulübesini sarstı.
"Çok aceleleri var," dedi Küçük Prens. "Ne arıyorlar acaba?"
"Lokomotifi yöneten bile bilmez bunu," dedi makasçı.
Aynı anda, ters yöne giden bir hızlı tren homurdandı.
"Hemen mi geri dönüyorlar?" diye sordu
"Bunlar aynı trenler değil," dedi makasçı.
"Bulundukları yerden memnun değiller mi?"
"İnsanlar, bulundukları yerden hiç memnun olmazlar," dedi makasçı.
O sırada pencereleri aydınlanmış üçüncü bir trenin gökgürültüsünü andıran sesi duyuldu.

“İlk trendeki yolcuları mı kovalıyor bunlar da?" diye sordu Küçük Prens.
“Hiçbir şey kovaladıkları yok," dedi makasçı. “İçerde uyurlar ya da esnerler. Yalnızca küçük çocuklar, burunlarını camlara yapıştırırlar."
“Yalnız çocuklar ne aradıklarını bilirler," dedi Küçük Prens. “Paçavradan bir bebek uğruna, zaman yitirirler, bebek onlara çok değerli görünür, ellerinden alınınca da, ağlarlar..."
“Çok şanslıdır çocuklar," dedi makasçı.

XXIII

"Merhaba," dedi Küçük Prens.

"Merhaba," dedi satıcı.

Susuzluğu gidermeye yarayan haplar satan bir satıcıydı bu. Bunlarda, haftada bir tane yutulunca, susuzluk hissetmiyordu insan.

"Bunu neden satıyorsun" dedi Küçük Prens

"İnsana çok zaman kazandırır bu," dedi satıcı. "Uzmanlar hesap yapmışlar. İnsan, haftada elli üç dakika kazanıyor böylece."

"Peki, bu elli üç dakikayı ne yapıyorlar?"

"Canları ne istiyorsa..."

"Benim harcanacak elli üç dakikam olsaydı, ağır ağır bir çeşmeye doğru yürürdüm," dedi Küçük Prens kendi kendine.

XXIV

Uçağımın çölde bozuluşunun sekizinci günüydü, kalan suyumun son çok güzel, ama uçağımı hâlâ onarmış değilim, içecek bir şeyim de yok.

“Şuradan yavaşça ben de bir çeşmeye yürüyebilsem, çok mutlu olurdum!" dedim Küçük Prens'e.

“Dostum tilki," diye söze başladı.

“Küçük dostum, konu tilki değil artık!"

“Neden?"

“Çünkü susuzluktan öleceğiz..."

Neden böyle düşündüğümü anlamadı, ama şöyle dedi bana:

“Ölecek bile olsa bir dostun olması çok iyidir. Ben, tilki bir dostum olduğu için çok mutluyum..."

“Tehlikenin büyüklüğünün farkında değil," diye düşündüm. “Ne karnı acıkıyor ne de susuyor. Biraz güneş ona yetiyor..." Ama o anda bana baktı ve düşüncelerime yanıt verdi:

“Ben de susadım... Bir kuyu arayalım... "

Bıkınca bir hareket yaptım. Uçsuz bucaksız çölde, rasgele bir kuyu aramak saçmadır.
Yine de yürümeye başladık.
Böyle sessizce, saatler boyunca yürürken, gece oldu ve yıldızlar ışımaya başladı. Susuzluk yüzünden biraz ateşim çıktığı için yıldızları düşümde görüyormuş gibiydim. Küçük Prens'in sözleri belleğimde dolanıp duruyordu.
"Demek sen de susadın, öyle mi?" diye sordum ona.
Ama o soruma yanıt vermedi ve şunları söyledi yalnızca:
"Su, insanın yüreğine de iyi gelebilir..."
Ne dediğini anlamadım, ama sesimi çıkarmadım... Ona soru sorulmaması gerektiğini biliyordum.
Çok yorulmuştu. Oturdu. Ben de yanına oturdum. Bir süre sustuktan sonra, yine konuştu:
"Görmediğimiz bir çiçek yüzünden, yıldızlar güzeldir," dedi.
"Elbette," dedim ve sesimi çıkarmadan, ayışığı altındaki kum dalgalarına baktım.
"Çöl güzeldir," diye ekledi.
Doğruydu bu. Çölü hep sevdim ben. Bir kum tepesi üstüne oturur insan. Hiçbir

şey görünmez. Hiçbir şey işitilmez. Ama yine de sessizce bir şeyler yaparlar.
“Çölü güzelleştiren şey, bir yerinde bir kuyunun gizlenmiş olmasıdır," dedi Küçük Prens.
Kumdaki bu gizemli parıltının nedenini anlayınca, ansızın şaşırdım. Küçük bir çocukken eski bir evde otururdum. Söylentiye göre, bu evde bir hazine gizliymiş, Elbette ne kimse bu hazineyi aradı, ne de kimseler buldu. Ama bütün evi büyülüyordu bu hazine. Yüreğinde bir sır saklıyordu evim...
“Evet," dedim Küçük Prens'e." Bir evdir sözkonusu olan, yıldızlar ya da çölün güzelliğini görünmez kılarlar."
“Tilkimle bir sorunun olmamasından memnunum," dedi Küçük Prens.
Küçük Prens uyuduğu için kollarıma aldım ve yeniden yola koyuldum. Coşkuluydum. Kırılabilecek bir hazineyi taşıyormuşum gibi bir duyguya kapılıyordum. Hatta yeryüzünde bundan daha kırılabilecek bir şey yokmuş gibi geliyordu bana. Ayışığında, bu soluk alma, bu kapalı gözlere, rüzgârda titreşen bu saç tutamlarına bakıyor ve kendi kendime “Burada gördüğüm, bir dış

kabuktan başka bir şey değil. En önemli olanı gözle görülmüyor..." diyordum.
Yarı açık dudaklarında, hafif bir gülümseme görünce bu Küçük Prens'te beni asıl coşkulandıran, onun bir çiçeğe bağlılığı; uyuduğu zaman bile içinde, bir lamba alevi gibi parlayan bir gülün görüntüsüne olan bağlılığıdır," diye düşündüm. Ve o anda, onun daha nazik olduğunu anladım. Lambaları iyi korumak gerekir, bir esinti söndürebilir onları..."
Bu durumda yürürken, gün doğmasına yakın, kuyuyu buldum.

XXV

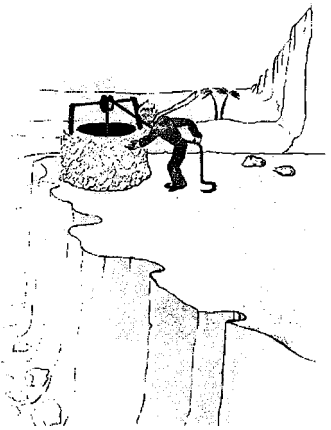
"İnsanlar," dedi Küçük Prens. "Hızlı trenlerin içine tıkılıyorlar, ama ne aradıklarını bilmiyorlar. Bu yüzden koşuşuyorlar ve dolanıp duruyorlar..."

Ardından şunları ekledi:

"Bunca sıkıntıya değer mi sanki..."

Bulduğumuz kuyu, çöl kuyularına benzemiyordu. Çöl kuyuları, kumun derinliklerine kazılmış sıradan deliklerdir. Bu kuyu, bir köy kuyusunu andırıyordu. Düş gördüğümü sanıyordum ben.

"Çok garip," dedim Küçük Prens'e. "Her şeyi hazır; çıkrık, kova ve ip..."

Güldü, ipe dokundu, çıkrığı döndürdü. Çıkrık, rüzgârın uzun zamandır unuttuğu eski bir değirmenin kanatları gibi inledi.
"Duyuyorsun ya," dedi Küçük Prens; "biz, bu kuyuyu uyandırıyoruz, o da şarkı söylüyor."
Onun çaba harcamasını istemiyordum:
"Bırak da ben yapayım," dedim ona. "Sana çok ağır gelir."
Kovayı usulca kuyunun bileziğine kadar çektim. Oraya dengeli bir biçimde yerleştirdim. Kulaklarımda, çıkrığın şarkısı çınlıyordu ve hâlâ titreyen suyun içinde, güneşin sallandığını görüyordum.
"Bu suyu içmek istiyorum," dedi Küçük Prens. "Bana içecek ver."
O anda ne aradığını anladım!
Kovayı dudaklarına dek kaldırdım. Gözleri kapalı, suyu içti. Bir şölen gibi tatlıydı bu. Bu su, bir yiyecekten çok farklıydı. Yıldızlar altındaki yürüyüşten, çıkrığın şarkısından, kollarımın çabasından doğmuştu. Bir armağan gibi iyi geliyordu yüreğe. Küçük bir çocukken, yılbaşı ağacının ışığı, gece yarısı ayininin müziği, gülümseyişlerin tatlılığı, aldığım yılbaşı armağanı böyle ışıtırdı.
"Senin ülkedeki insanlar," dedi Küçük Prens "tek bir bahçede beş bin gülü

yetiştiriyorlar... Aradıklarını da burada bulamıyorlar..."
"Evet, bulamıyorlar," diye karşılık yerdim.
"Oysa aradıkları, bir tek gülde ya da biraz suda bulunabilir."
"Elbette," diye yanıt verdim.
Küçük Prens ekledi:
"Ama gözler kördür. İnsan yüreğiyle aramalı."
Su içmiştim. İyi soluk alıyordum. Gün doğarken, kum bal, rengidir. Bu bal rengi mutlu ediyordu beni. Neden içim sıkılıyordu o halde?
Yeniden yanıma oturan Küçük Prens, tatlı bir sesle bana:
"Sözünü tutmalısın," dedi.
"Hangi sözü?"
"Bilirsin ya koyunum için bir tasma sözü vermiştin. Bu çiçekten ben sorumluyum!"
Cebimden resim taslaklarımı çıkardım.
Küçük Prens onları gördü ve gülerek:
"Senin baobap ağaçların, biraz lahanaya benziyor."
"Yaa! Oysa ben, baobaplarımla çok gururlanıyordum."
"Senin tilkin de... Kulakları da biraz boynuza benziyor... Hem çok da uzun!"
Yine güldü sonra.

“Haksızlık ediyorsun, küçük dostum; boa yılanlarının içten ve dıştan görünüşleri dışında bir şey çizmesini bilmiyordum ben."
“Bu da olur," dedi. “Çocuklar anlar."
Bir tasma daha çizdim. Bunu ona verirken, yüreğim burkuldu.
“Bilmediğim planların var senin..."
Ama bana yanıt vermedi.
“Biliyorsun," dedi. “Yeryüzüne düştüm... Yarın bunun yıldönümü..."
Biraz sustuktan sonra ekledi:
“Buraya çok yakın bir yere düşmüştüm..."
Sonra kızardı.
Nedenini bilmediğim bir hüzün çöktü içime yine. Aklıma bir soru geldi:
“Demek, sekiz gün önce, seni tanıdığım sabah, böyle yapayalnız, insanların yaşadığı yerlerden binlerce mil uzakta dolaşman bir rastlantı değildi? Düştüğün noktaya geri dönüyordun, öyle mi?"
Küçük Prens yine kızardı.
Ben, duraksayarak ekledim:
“Belki de yıldönümü içindi bu..."
Küçük Prens yeniden kızardı. Sorularıma hiç karşılık vermiyordu, ama kızarması “evet" anlamına gelmez miydi?
“Ya," dedim ona. “Korkarım..."
Ama o karşılık verdi bana:

“Şimdi çalışmalısın. Motoruna gitmelisin. Seni burada bekliyorum. Yarın akşam geri dön..."
Ama içim rahat değildi. Tilkiyi düşünüyordum. İnsan, evcilleştirmeye kalkışırsa, biraz da gözyaşı dökmeyi göze almalı...

XXVI

Kuyunun yanında, eski bir taş duvar yıkıntısı vardı. Ertesi akşam işten dönerken, dostumu duvarın üstüne tünemiş, bacaklarını sarkıtmış otururken gördüm. Onun şöyle konuştuğunu duydum:

“Demek anımsamıyorsun?" diyordu. “Tam burada değildi."

Bir ses ona yanıt vermiş olmalıydı, çünkü Küçük Prens yeniden konuştu:

“Yo, yo gün tamam, ama yer burası değil."

Duvara doğru yürüdüm. Kimseyi ne görüyor ne de duyuyordum hâlâ. Oysa Küçük Prens yine karşılık verdi:

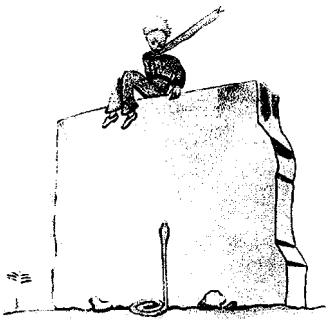
“Elbette. Kumda, ayak izlerimin nereden başladığını görürsün. Beni burada beklemen yeter. Bu gece orada olurum."

Duvardan yirmi metre ötedeydim ve hâlâ hiçbir şey göremiyordum.

Küçük Prens, biraz sustuktan sonra yine konuştu:

“Zehrin iyi mi? Bana uzun süre acı çektirmeyeceğine emin misin?"

Yüreğim sıkışmıştı, durdum, ama hâlâ ne olduğunu anlamış değildim.
“Şimdi git artık," dedi. “Aşağı inmek istiyorum!"
O zaman bakışlarımı duvarın dibine indirip baktım ve hemen yerimden sıçradım! Oradaydı, insanı otuz saniyede haklayan sarı yılanlardan biri, Küçük Prens'e doğru dikmişti başını. Tabancamı çıkarmak için cebimi karıştırırken, bir yandan da koşuyordum, ama çıkardığım gürültüyü duyunca yılan, sönen bir su fıskiyesi gibi yavaşça kumlara karışarak, madensi hafif bir hışırtıyla taşların arasına süzüldü..
“Şimdi it, dedi, aşağı inmek istiyorum!"

Tam zamanında duvarın yanına varıp bembeyaz kesilen Küçük Prens'i kucakladım:

“Bu da ne demek? Şimdi de yılanlarla mı konuşuyorsun?"
Hep boynunda duran atkısını çözmüştüm.
Şakaklarını ıslatmış ve su içirmiştim. Ama şimdi ona bir şey sormayı göze alamıyordum.
Bana dikkatle baktı ve kollarını boynuma doladı. Yüreğinin tüfekle vurulup ölen bir kuş gibi çarptığını duyuyordum. Bana şöyle dedi:
“Makinenin eksiğini bulduğun için memnunum? Böylece ülkene dönebileceksin..."
“Nerden biliyorsun?"
Oysa hiç ummadığım halde, işimi başardığımı söylemek için geliyordum ben de!
Soruma karşılık vermedi, ama şunları söyledi:
“Bugün, ben de ülkeme dönüyorum..."
Ardından üzüntüyle ekledi:
“Orası çok uzak... Hem, gidiş, çok daha zor..."
Olağanüstü bir şeylerin olduğunu seziyordum. Onu küçük bir çocuk gibi kollarımda sıkıyordum, oysa Küçük Prens, bir uçuruma doğru

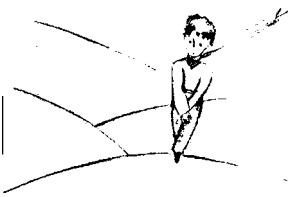
sürükleniyormuş gibiydi ve onu tutmak için elimden bir şey gelmiyordu...
Bakışları dalgın ve ciddiydi.
“Senin koyunun bende. Koyun için sandığın da bende. Ayrıca tasma da..."
Sonra hüzünle gülümsedi.
Uzun süre bekledim. Ağır ağır yeniden ısındığını seziyordum.
“Küçük dostum, korkmuşsun..."
Elbette korkmuştu! Ama tatlı tatlı gülümsedi:
“Bu akşam, daha da korkacağım..."
Çaresizlik duygusuyla yeniden buz gibi oldum. Bir daha bu gülüşü hiç duyamayacağım düşüncesine dayanamayacağımı anladım. Benim için çölde bir çeşme gibiydi bu gülüş.
“Küçük dostum, senin gülüşünü yine duymak istiyorum..."
Ama o bana:
“Bu gece; bir yıl olacak," dedi. “Yıldızım, geçen yıl düştüğüm yerin tam üstünde olacak..."
“Küçük dostum, bütün bu yılanla buluşma öyküsü ve yıldız; kötü bir düş değil mi?"
Ama soruma karşılık vermedi.
“Asıl önemli olan, gözle görülemez..." dedi.
“Elbette..."

“Çiçek için de öyle. Bir yıldızda bulunan bir çiçeği seversen, geceleri gökyüzüne bakmak hoş olur. Bütün yıldızlar çiçek açar."
“Elbette..."
“Su için de öyle. İçmek için bana verdiğin su, ip ve çıkrık yüzünden bir müzik gibiydi... Anımsıyor musun?.. Çok güzeldi."
“Elbette."
“Geceleyin yıldızlara bakacaksın. Benim yıldızım çok küçük, bu yüzden sana gösteremem onu. Böylesi daha iyi. Benim yıldızım, yıldızlardan herhangi biri olacak senin için. O zaman, bütün yıldızları seyretmeyi seveceksin... Tümü de senin dostun olacak. Ayrıca sana bir armağan vermek istiyorum..."
Küçük Prens yine güldü:
“Ah, küçük dostum, küçük dostum, bu gülüşü görmek de hoşuma gidiyor!"
“Benim armağanım da bu olacak... Su için olduğu gibi... "
“Ne demek istiyorsun?"
“İnsanların farklı farklı yıldızları vardır. Yolculuk yapanlara yıldızlar yol gösterir. Kimilerine göreyse, küçük ışıklardan başka bir anlamları yoktur yıldızların. Bilginler için sorundur. Benim işadamım

için altındı. Ama bütün bu yıldızlar, konuşmaz. Senin, başkalarınınkinden çok farklı yıldızların olacak.."
"Ne demek istiyorsun?"
"Geceleri gökyüzüne baktığın zaman, ben, bunlardan birinde oturduğum için, bunlardan birinde güldüğüm için, sanki bütün yıldızlar gülüyormuş gibi gelecek sana. Senin yıldızların, gülmeyi bilen yıldızlar olacak."
Sonra yine güldü.
"Üzüntün geçince de üzüntüler hep geçer. Beni tanıdığına sevineceksin. Hep dostum olacaksın benim. Benimle birlikte gülmek isteyeceksin. Kimi zaman, hoşlandığın için pencereni açacaksın. Sonra dostların, senin gökyüzüne baktığını görünce, çok şaşıracak. O zaman onlara 'Evet, yıldızlar beni hep güldürür,' diyeceksin. Onlar da seni deli sanacaklar. Böylece sana kötü bir oyun oynamış olacağım..."
Sonra yine güldü.
"Sanki sana, yıldız yerine gülmesini bilen yığınla küçük çıngırak vermişim gibi olacak..."
Sonra yine güldü. Sonra ciddileşti:
"Bu gece... Anlarsın ya... Gelme."
"Seni bırakmayacağım."

“Acı çekiyormuşum gibi olacak... Biraz ölüyormuşum gibi. Böyle olur. Bunu görmeye gelme, zahmete değmez..."
“Seni bırakmayacağım."
Ama kaygılı görünüyordu Küçük Prens.
“Sana bunu... Yılan yüzünden istiyordum. Seni sokmasın diye. Yılanlar zararlıdır. Zevk olsun diye sokabilirler insanı..."
“Seni bırakmayacağım!"
Ama bir şey onu rahatlattı:
“Doğru ya, ikinci kez ısırdıklarında, zehirleri kalmaz."
O gece, onun yola çıktığını görmedim. Sessiz sedasız gitmişti. Yanına yaklaştığım zaman, kararlı adımlarla, hızla yürüyordu Küçük Prens.
Biraz cesareti azaldı. Ama yine bir çaba daha harcadı: “Güzel olacak, biliyor musun? Ben de yıldızlara bakacağım. Bütün yıldızlar, çıkrığı paslanmış birer kuyu olacak. Bütün yıldızlar su verecek bana..."
Ben, sesimi çıkarmıyordum.
“Öyle eğlenceli olacak ki bu! Senin beş yüz milyon çıngırağın olacak; benim beş yüz milyon çeşmem."
O da sustu. Çünkü ağlıyordu...

“İşte geldik. Bırak da tek başıma

dolaşayım."

Sonra oturdu, çünkü korkuyordu.

“Anlıyorsun ya..." dedi. “Çiçeğim; ondan sorumluyum! Hem o öyle güçsüz ki! Hem öyle
saf ki. Dünyaya karşı kendini koruması için küçücük dört dikeninden başka bir şeyi yok..."
O anda ayakta duracak gücüm kalmadığından, ben de oturdum.
“İşte..." dedi. “Hepsi bu kadar..."

Biraz duraksadı, sonra yeniden kalktı. Bir adım attı. Bense yerimden kımıldayamıyordum.
Yalnızca topuğunun yanında sarı bir şimşek çaktı. Bir an kımıldamadan durdu. Bağırmadı. Bir ağaç nasıl devrilirse, öyle yavaşça yere düştü. Kum yüzünden, hiç gürültü çıkarmadı.

XXVII

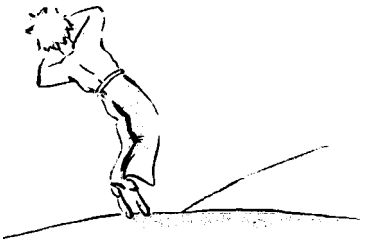
Şu anda, elbette aradan altı yıl geçti... Bu öyküyü hiç kimseye anlatmadım. Görüştüğüm arkadaşlarım, beni canlı gördüklerine çok sevindiler. Çok üzgündüm aslında, ama onlara "Yorgunum, ondan..." diyordum.

Şu anda biraz avunmuş gibiyim. Yani... İyice avunmuş değilim. Ama Küçük Prens'in gezegenine geri döndüğünü biliyorum, çünkü güneş doğduğunda, gövdesini bulamamıştım.

Pek öyle ağır bir gövde değildi... Geceleri de yıldızları dinlemeyi çok seviyorum. Tıpkı beş yüz milyon çıngırak gibi bu... Ama yine de olağanüstü bir şeyler oluyor gibi. Küçük Prens için çizdiğim tasmaya, meşin kayış eklemeyi unutmuşum! Koyununu hiçbir zaman bağlayamayacak. O zaman şöyle düşünürüm: "Gezegeninde neler oldu acaba? Belki de koyun, çiçeği yemiştir..."

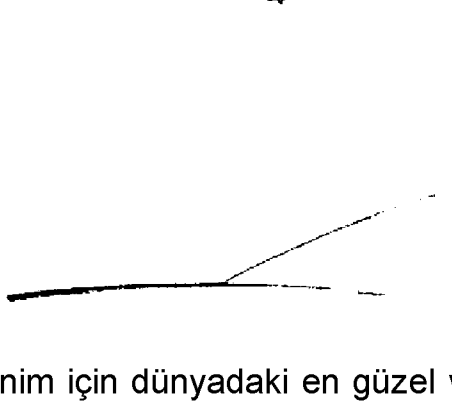
Bazen kendi kendime, "Tabii ki, hayır," diyorum. "Küçük Prens her gece çiçeğinin üzerine cam fanusu kapatıyor, gündüzleri de koyununa göz kulak

oluyordur..." O zaman mutlu oluyorum. Yıldızların gülüşleri çok hoş geliyor.
Ama bazen de diyorum ki:
“Herhangi bir gün dalgınlığına gelse, yeter! Bir akşam fanusu kapatmayı unutsa, ya da koyun bir gece sessizce kalksa ve..." İşte o zaman küçük çanlar gözyaşlarına dönüşüyorlar...
İşte bu büyük bir sır. Küçük Prens'i benim

kadar seven sizler için de, benim için de hiç bilmediğimiz bir yerlerde, hiç göremediğimiz, bir koyunun bir gülü yemesi ya da yememsi öyle çok önemlidir ki...
Gökyüzüne bakın. Kendi kendinize sorun: Koyun çiçeği yedi mi yemedi mi? Her şeyin nasıl da değiştiğini göreceksiniz...

Hiçbir yetişkin, bunun ne kadar önemli bir sorun olduğunu anlayamaz!

Bu, benim için dünyadaki en güzel ve en hüzün dolu manzara. Bir önceki sayfadakinin aynısı, ama unutmanızı istemediğim için bir daha çizdim. Küçük Prens'in Dünya'da ortaya çıktığı ve sonra da yok olduğu yer burası.

Çok dikkatli bakın, eğer bir gün Afrika'daki çöle yolunuz düşerse tanıyabilmelisiniz onu. Bu noktaya geldiğinizde lütfen acele etmeyin. Yıldızın tam altında biraz durun. Ve eğer gülen, altın saçlı, sorularınıza yanıt vermeyen küçük bir adamla karşılaşırsanız, onun kim olduğunu biliyorsunuz. Eğer böyle bir şey olursa, ne olur beni de rahatlatın; döndüğü haberini verin bana.